

Paušalno oporezivanje samostalnih djelatnosti

Čuček, Tamara

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Economics and Business / Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:148:203680>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported/Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-23**

Repository / Repozitorij:

[REPEFZG - Digital Repository - Faculty of Economics & Business Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet
Diplomski sveučilišni studij
Poslovna ekonomija – smjer Računovodstvo i revizija

PAUŠALNO OPOREZIVANJE SAMOSTALNIH DJELATNOSTI

Diplomski rad

Tamara Čuček

Zagreb, rujan 2023.

Sveučilište u Zagrebu
Ekonomski fakultet
Diplomski sveučilišni studij
Poslovna ekonomija – smjer Računovodstvo i revizija

PAUŠALNO OPOREZIVANJE SAMOSTALNIH DJELATNOSTI
FLAT RATE TAXATION OF SELF-EMPLOYMENT ACTIVITIES

Diplomski rad

Ime i prezime studenta: Tamara Čuček

JMBAG: 0067369285

Mentor: prof. dr. sc. Ivana Dražić Lutilsky

Zagreb, rujan 2023.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je diplomski rad / seminarski rad / prijava teme diplomskog rada isključivo rezultat mog vlastitog rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu, a što pokazuju korištene bilješke i bibliografija.

Izjavljujem da nijedan dio rada / prijave teme nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz necitiranog izvora te da nijedan dio rada / prijave teme ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem, također, da nijedan dio rada / prijave teme nije iskorišten za bilo koji drugi rad u bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili obrazovnoj ustanovi.

(vlastoručni potpis studenta)

(mjesto i datum)

STATEMENT ON THE ACADEMIC INTEGRITY

I hereby declare and confirm by my signature that the final thesis is the sole result of my own work based on my research and relies on the published literature, as shown in the listed notes and bibliography.

I declare that no part of the thesis has been written in an unauthorized manner, i.e., it is not transcribed from the non-cited work, and that no part of the thesis infringes any of the copyrights.

I also declare that no part of the thesis has been used for any other work in any other higher education, scientific or educational institution.

(personal signature of the student)

(place and date)

SAŽETAK

Broj obrta čiji se dohodak utvrđuje u paušalnom iznosu u stalnom je porastu od 2012. godine do danas te je u 2022. godini premašio broj obrtnika koji dohodak utvrđuju temeljem poslovnih knjiga. Razlog tome su niska stopa poreza, niske osnovice za plaćanje obveznih doprinosa i proširenje broja djelatnosti koje se tako mogu oporezivati. U ovom diplomskom radu bit će iskazan razvoj paušalnog oporezivanja dohotka, njegova obilježja i usporedba s drugim načinima oporezivanja samostalnih djelatnosti obrta. Osim prednosti ovog organizacijskog i poreznog oblika bit će prikazane i njegove negativne strane koje su posebno došle do izražaja u javnosti tijekom 2021. i 2022. godine te su rezultirale prijedlogom ocjene ustavnosti kod Ustavnog suda Republike Hrvatske.

KLJUČNE RIJEČI: *samostalna djelatnost, paušalno oporezivanje, obrt, doprinosi*

SUMMARY

The number of self-employment activities that are taxed at a flat rate has been constantly increasing from 2012 until today, and in 2022 it exceeded the number of self-employment activities whose income is determined based on the account books. The reason for this is the low tax rate, low Social Security contributions, and the expansion of the number of activities that can be taxed in this way. This thesis will show the development of flat rate income taxation, its characteristics, and its comparison to other methods of taxing self-employment activities. In addition to the advantages of this organizational and tax form, its negative sides will also be presented, which particularly came into the public eye during 2021 and 2022 and resulted in a proposal for an assessment of constitutionality by the Constitutional Court of the Republic of Croatia.

KEY WORDS: *self-employment activity, flat rate taxation, craft, contributions*

Sadržaj

1. UVOD	6
1.1. Predmet i cilj rada	6
1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja	6
1.3. Sadržaj i struktura rada	6
2. OBILJEŽJA PAUŠALNOG OPOREZIVANJA SAMOSTALNIH DJELATNOSTI.....	7
2.1. Zakonodavni okvir poreza na dohodak i paušalnog poreza na dohodak.....	7
2.2. Pojam, vrste i osnivanje obrta	12
2.3. Poslovne knjige i evidencije	16
3. DOPRINOSI ZA OBVEZNA OSIGURANJA SAMOSTALNIH DJELATNOSTI OBRTA	19
3.1. Doprinosi za obvezna osiguranja obrtnika koji dohodak utvrđuju u paušalnom iznosu	19
3.2. Doprinosi za obvezna osiguranja paušalnih obrtnika u odnosu na druge vrste oporezivanja obrtnika	25
4. OPOREZIVANJE SAMOSTALNIH DJELATNOSTI OBRTA	28
4.1. Oporezivanje obrtnika koji dohodak utvrđuju u paušalnom iznosu	28
4.2. Oporezivanje paušalnih obrtnika u odnosu na druge vrste oporezivanja obrtnika.....	31
4.3. Porez na dodanu vrijednost i mali porezni obveznici	37
5. OPĆI POREZNI ZAKON I PRIKRIVENI NESAMOSTALNI RAD	48
5.1. Obilježja prikrivenog nesamostalnog rada.....	48
5.2. Postupanje Porezne uprave u slučajevima korištenja paušalnog oporezivanja dohotka protivno svrsi Zakona	49
6. ZAKLJUČAK.....	52
LITERATURA.....	53
POPIS SLIKA I TABLICA	57
ŽIVOTOPIS.....	59

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovog rada je praćenje oporezivanja dohotka od samostalnih djelatnosti paušalnim porezom na dohodak s obzirom na porast broja obveznika koji primjenjuju taj način oporezivanja i problematike koja proizlazi iz njega. Rad obuhvaća pojam obrta i proceduru otvaranja, obvezne poslovne knjige i evidencije, obvezna davanja za poreze i doprinose te usporedbu s drugim načinima oporezivanja dohotka od samostalnih djelatnosti obrta. Osim toga, bit će prikazan i osvrt na problematiku koja proizlazi iz odredaba Općeg poreznog zakona i Zakona o porezu na dohodak, a koje definiraju obilježja nesamostalnog rada. Usporedba paušalnog oporezivanja s ostalim načinima oporezivanja samostalnih djelatnosti obrta bit će prikazana na praktičnom primjeru obrta koji obavlja uslužnu djelatnost.

Ciljevi rada su definiranje osnovnih pojmova koji se tiču oporezivanja dohotka od samostalnih djelatnosti, kronološki pregled izmjena propisa koji se tiču paušalnog poreza na dohodak u usporedbi s brojem registriranih obrta te prikaz prednosti i nedostataka takvog načina oporezivanja u odnosu na ostale oblike.

1.2. Izvori podataka i metode prikupljanja

Za pisanje ovog rada korištena je stručna literature iz područja računovodstva, knjige i članci iz časopisa Računovodstvo, revizija i financije, Porezni vjesnik, Računovodstvo i financije. Drugi dio literature sastoji se od zakona dostupnih na stranicama Narodnih novina d.d. i internet stranici www.zakon.hr. Dio podataka prikupljen je i od službenika za informiranje Porezne uprave.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Ovaj rad podijeljen je u šest poglavlja koja se sastoje od uvoda, obilježja paušalnog oporezivanja samostalnih djelatnosti, doprinosa za obvezna osiguranja samostalnih djelatnosti obrta, oporezivanja samostalnih djelatnosti obrta u kojem je dana usporedba različitih načina oporezivanja i od posljednjeg poglavlja u kojem je dan osvrt na obilježja nesamostalnog rada. Posljednji dio rada čini zaključak u kojem se iznose stajališta vezana za prednosti i nedostatke paušalnog oporezivanja obrta.

2. OBILJEŽJA PAUŠALNOG OPOREZIVANJA SAMOSTALNIH DJELATNOSTI

2.1. Zakonodavni okvir poreza na dohodak i paušalnog poreza na dohodak

Od osnivanja Republike Hrvatske do danas donesena su četiri Zakona o porezu na dohodak. Zakon o porezu na dohodak donesen dana 23. studenoga 1993. godine s naknadno donesenim izmjenama i dopunama bio je u primjeni od 1. siječnja 1994. godine do 31. prosinca 2000. godine. U članku 16. stavku 6. Zakona predviđena je mogućnost Porezne uprave da pojedine kategorije osoba koje se bave obrtom ili slobodnim zanimanjem oslobodi vođenja poslovnih knjiga i da visinu poreza utvrdi u godišnjem paušalnom iznosu (Zakon o porezu na dohodak, NN 109/1993). Navedeni stavak Zakona izmijenjen je već 21. prosinca 1994. godine kada je Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske donio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak kojim se izmijenio članak 16. stavak 6. Zakona te je time ukinuta mogućnost paušalnog oporezivanja dohotka (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak, NN 95/1994).

Zakon o porezu na dohodak donesen dana 7. prosinca 2000. godine s naknadno donesenim izmjenama i dopunama bio je u primjeni od 1. siječnja 2001. godine do 31. prosinca 2004. godine. U članku 32. Zakona utvrđena je mogućnost poreznog obveznika koji obavlja djelatnosti obrta i slobodnih zanimanja da porez na dohodak utvrđuje u paušalnom iznosu (Zakon o porezu na dohodak, NN 127/2000). Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak, a koji je bio u primjeni od 1. siječnja 2003. godine, mogućnost paušalnog oporezivanja dohotka proširena je i na djelatnosti poljoprivrede i šumarstva (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak, NN 150/2002). Više od dvije godine kasnije, a temeljem članka 32. Zakona donesen je Pravilnik o samostalnim djelatnostima koje se mogu paušalno oporezivati te načinu utvrđivanja i oporezivanja paušalnog dohotka (NN 90/2003), a koji je u primjeni bio od 31. svibnja 2003. godine. Pravilnikom su definirani uvjeti koje je obveznik poreza na dohodak morao zadovoljavati da bi mu se dohodak utvrdio u paušalnom iznosu, a to su da samostalnu djelatnost ne obavlja u supoduzetništvu, da djelatnost ne obavlja s posloprimcima, osim za iznimne djelatnosti, i da nema izdvojenih poslovnih jedinica niti proizvodnih pogona (Pravilnik o samostalnim djelatnostima koje se mogu paušalno oporezivati te načinu utvrđivanja i oporezivanja paušalnog dohotka, NN

90/2003). Člankom 2. stavkom 3. Pravilnika djelatnostima trgovine i ugostiteljstva zabranjeno je utvrđivanje dohotka i poreza u paušalnom iznosu. Paušalni dohodak za samostalnu djelatnost utvrđivao se kao iznos prosječne plaće pomnožen s definiranim koeficijentima djelatnosti i sjedišta te umanjen za propisani postotak smanjenja dohotka.

Zakon o porezu na dohodak donesen dana 3. prosinca 2004. godine s naknadno donesenim izmjenama i dopunama bio je u primjeni od 1. siječnja 2005. godine do 31. prosinca 2016. godine. Člankom 44. Zakona uređeno je utvrđivanje paušalnog poreza i temeljem njega donesen je Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti (NN 143/2006) koji je u primjeni bio tek od 1. siječnja 2007. godine. Pravilnikom su utvrđeni uvjeti koje je obveznik morao kumulativno ispunjavati da bi mu se dohodak od samostalne djelatnosti mogao paušalno oporezivati. Uvjeti za paušalno oporezivanje dohotka bili su da obveznik poreza na dohodak ne smije biti obveznik poreza na dodanu vrijednost, da samostalnu djelatnost ne obavlja u supoduzetništvu te da nema izdvojenih poslovnih jedinica niti proizvodnih pogona (Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, NN 143/2006). Djelatnostima trgovine i ugostiteljstva Pravilnikom je i dalje zabranjen ovaj način oporezivanja dohotka. Godišnji paušalni dohodak za samostalnu djelatnost utvrđen je u iznosu 12.750,00 kn što je predstavljalo razliku između ukupno mogućih primitaka u iznosu 85.000,00 kn i porezno priznatih izdataka u visini 85%. Porezni izdaci utvrđeni su u istom postotku za sve obveznike, bez obzira na vrstu djelatnosti koju obavljaju. Iznos od 12.750,00 kn činio je godišnju poreznu osnovicu na koju se plaćao porez na dohodak te eventualni pripadajući prirez. Obveznicima koji su djelatnost obavljali na područjima posebne državne skrbi obveza poreza na dohodak umanjila se za određeni postotak, u ovisnosti o skupini područja kojem su pripadali.

Hrvatski Sabor je na sjednici 17. veljače 2012. godine izglasao bitne promjene zakona, između ostalog i Zakona o porezu na dohodak. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak mijenja se članak 44. Zakona. Njime su značajno izmijenjeni i uvjeti za paušalno oporezivanje dohotka budući da se iznos mogućih ostvarenih primitaka izravno veže uz odredbe Zakona o porezu na dodanu vrijednost, tj. poreznom obvezniku dohodak se može oporezivati paušalno ako nije obveznik poreza na dodanu vrijednosti te ako ne ostvaruje ukupni godišnji primitak veći od 65% iznosa propisanog za obvezni ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak,

NN 22/2012). Izmjene Zakona primjenjuju se od 1. siječnja 2013. godine kada prag za ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost iznosi 230.000,00 kn što znači da ukupni godišnji primici obveznika poreza na dohodak ne smiju biti veći od 149.500,00 kn da bi im se dohodak oporezivao paušalno što je značajno povećanje u odnosu na prijašnje odredbe. Osim izmjene Zakona o porezu na dohodak donesena je i Izmjena Pravilnika o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti kojom se uvode tri razine plaćanja paušalnog poreza na dohodak. Godišnji paušalni dohodak utvrđuje se u iznosu 12.750,00 kn za ostvarene primitke od 0,00 kn do 85.000,00 kn, u iznosu 17.250,00 kn za ostvarene primitke iznad 85.000,00 kn do 115.000,00 kn te u iznosu 22.425,00 kn za primitke iznad 115.000,00 kn do 149.500,00 kn (Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, NN 61/2012), tj. iznos porezno priznatih izdataka je i dalje 85% gornje granice primitaka, ali ovaj puta u ovisnosti o poreznom razredu kojem obveznik pripada. Izmjenama Zakona i Pravilnika ukinut je i uvjet da se djelatnost ne smije obavljati u supoduzetništvu.

Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, a koji je u primjeni bio od 1. siječnja 2014. godine, uvodi se drugačiji način utvrđivanja dohodovnog razreda od dotadašnjeg. Izmjena se odnosila na samostalne djelatnosti obrta koje su počele ili prestale obavljati djelatnost tijekom poreznog razdoblja. U takvim slučajevima propisano je utvrđivanje prosječnog primitka od obavljanja djelatnosti za razdoblje obavljanja iste te svođenje primitka na godišnju razinu (Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, NN 160/2013).

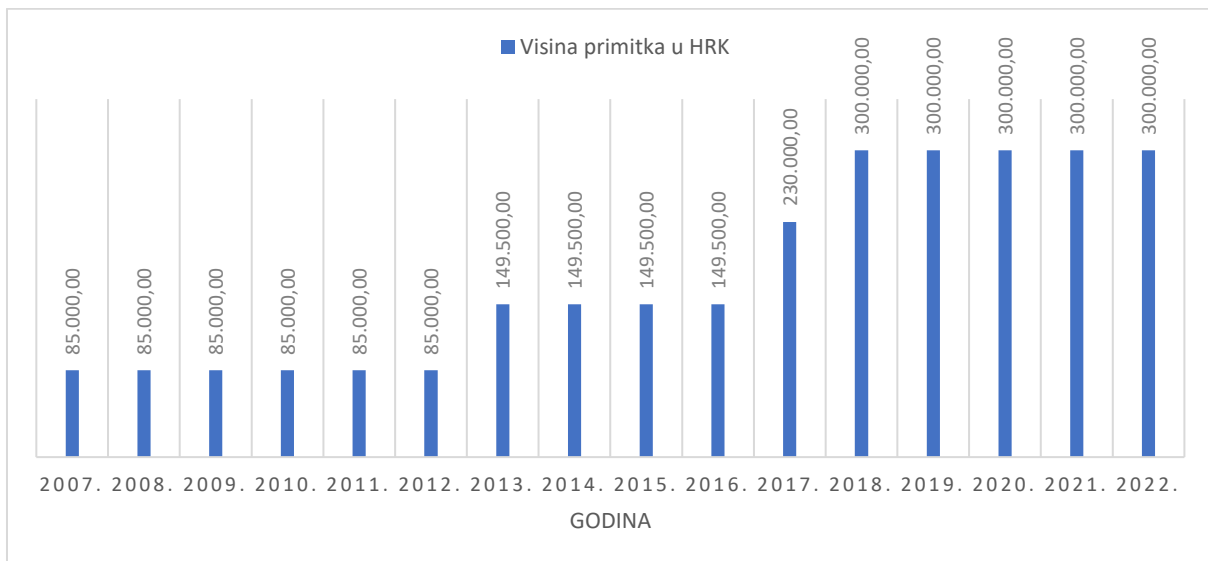
Člankom 82. novog Zakona o porezu na dohodak uređuju se novi uvjeti za utvrđivanje paušalnog dohotka. Poreznom obvezniku se prema donesenim izmjenama mogao utvrđivati paušalni porez na dohodak za samostalnu djelatnost obrta ako po toj osnovi nije bio obveznik poreza na dodanu vrijednost i ako po osnovi te djelatnosti u poreznom razdoblju nije ostvario ukupni godišnji primitak veći od iznosa propisanog za obvezni ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost (Zakon o porezu na dohodak, NN 115/2016). Ovom izmjenom ukupan godišnji primitak za paušalno utvrđivanje dohotka utvrđuje se kao 100% praga za ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost, umjesto dotadašnjih 65%. Bitna promjena u Zakonu je i ukidanje zabrane paušalnog oporezivanja dohotka za djelatnosti trgovine i ugostiteljstva. Zakon se počeo primjenjivati 1. siječnja 2017. godine kada je prag isporuka za

obvezan ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost iznosio 230.000,00 kn, a od 2018. on iznosi 300.000,00 kn (od 1. siječnja 2023. godine prag iznosi 39.816,84 EUR). Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti utvrđuje dva dodatna razreda godišnjeg paušalnog dohotka. Člankom 3. utvrđen je godišnji paušalni dohodak u iznosu 34.500,00 kn za primitke ostvarene iznad 149.500,00 kn do 230.000,00 kn (Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, NN 1/2017). Istim člankom utvrđen je i godišnji paušalni dohodak u iznosu 45.000,00 kn za primitke iznad 230.000,00 kn do 300.000,00 kn, a koji se primjenjuje od 2018. godine kada je ponovno izmijenjen prag isporuka za obvezan ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost. Pravilnikom je proširena mogućnost paušalnog oporezivanja dohotka i na obveznike koji imaju izdvojenu poslovnu jedinicu ili izdvojeni pogon.

Svim narednim izmjenama Zakona i Pravilnika nisu mijenjani uvjeti za paušalno oporezivanje dohotka od samostalnih djelatnosti.

Dakle, najznačajnije promjene u paušalnom oporezivanju dohotka od samostalne djelatnosti obrta dogodile su se 2017. godine kada je proširen krug djelatnosti koje mogu paušalno oporezivati dohodak i kada je prag primitaka za paušalno oporezivanje izjednačen s visinom praga za ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost.

U nastavku su dani pregledi visine pragova primitaka za paušalno oporezivanje dohotka te kretanje broja registriranih obrta po godinama.

Tablica 1. Pragovi primitaka za paušalno oporezivanje dohotka po godinama

Izvor: izrada autora

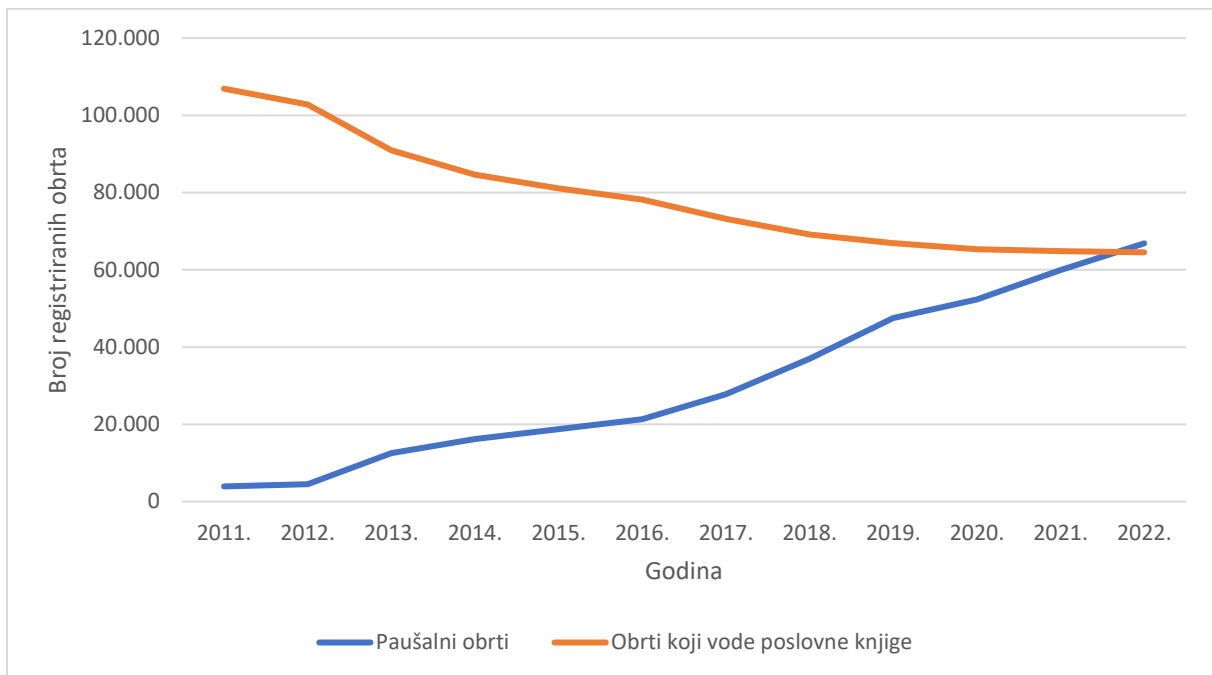
Tablica 2. Broj registriranih paušalnih obrta i povećanje u odnosu na prethodnu godinu

GODINA	BROJ REGISTRIRANIH PAUŠALNIH OBRTA	APSOLUTNI PORAST U ODNOSU NA PRETHODNU GODINU	RELATIVNI PORAST U ODNOSU NA PRETHODNU GODINU
2011.	3.914	-	-
2012.	4.486	572	14,61%
2013.	12.563	8.077	180,05%
2014.	16.143	3.580	28,50%
2015.	18.736	2.593	16,06%
2016.	21.329	2.593	13,84%
2017.	27.809	6.480	30,38%
2018.	36.985	9.176	33,00%
2019.	47.493	10.508	28,41%
2020.	52.342	4.849	10,21%
2021.	59.931	7.589	14,50%
2022.	66.845	6.914	11,54%

Izvor: izrada autora prema informacijama dobivenim od službenika za informiranje Porezne uprave

Najveći porast registriranih paušalnih obrta u usporedbi s prethodnom godinom ostvaren je u 2013., 2017. i 2018. godini što je u korelaciji sa zakonskim promjenama, tj. s podizanjem pragova primitaka. Broj paušalnih obrta je u 2022. godini premašio broj obrta koji vode poslovne knjige.

Tablica 3. Broj registriranih obrta prema vrsti oporezivanja po godinama

Izvor: izrada autora prema informacijama dobivenim od službenika za informiranje Porezne uprave

2.2. Pojam, vrste i osnivanje obrta

Pojam obrta i uvjeti za njegovo obavljanje uređeni su Zakonom o obrtu koji ga definira kao samostalno i trajno obavljanje gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba, a sa svrhom ostvarivanja dohotka ili dobiti (Zakon o obrtu, NN 143/13, 127/19, 41/20)..

Sukladno Zakonu o obrtu fizička osoba može obavljati obrt ako nema zabranu obavljanja djelatnosti i ako ima pravo korištenja prostora ukoliko joj je potreban za obavljanje djelatnosti (Zakon o obrtu, NN 143/13, 127/19, 41/20).

Obrti se svrstavaju u tri skupine – slobodni, vezani i povlašteni. Slobodne obrte može obavljati bilo koja fizička osoba koja zadovoljava prethodno navedene uvjete, vezane obrte može obavljati fizička osoba uz njih koja ima i odgovarajuću osposobljenost za obavljanje vezane djelatnosti (ispit o stručnoj osposobljenosti, odgovarajuća srednja stručna sprema ili majstorski ispit), a povlašteni obrt smije obavljati fizička osoba koja je za to ishodila dozvolu

nadležnog ministarstva ili drugog nadležnog tijela (Zakon o obrtu, NN 143/13, 127/19, 41/20).

Obrtni registar je javna baza podataka svih obrtnika koja je uređena Pravilnikom o obliku i načinu vođenja Obrtnog registra. Prijava za upis u Obrtni registar predaje se nadležnom upravnom tijelu županije ili Grada Zagreba nakon čega ono izdaje obrtnicu i rješenje o upisu novog obrta u Obrtni registar (Pravilnik o obliku i načinu vođenja obrtnog registra, NN 58/09) i o tome obavještava obveznika, Ministarstvo financija – Poreznu upravu, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO), Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO), Hrvatsku obrtničku komoru (HOK) i Državni inspektorat.

Po primitku rješenja o upisu obrta i upisu dana početka obavljanja obrta, obrtnik u banci treba otvoriti žiro račun preko kojeg može obavljati transakcije.

U slučaju da obrtnik nema mirovinsko i zdravstveno osiguranje po nekoj drugoj osnovi, dužan se obvezno osigurati po osnovi obavljanja obrta kod Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (Božina, 2012: 141). Prijava obrta kao obveznika doprinosa na HZMO se izvršava putem Obrasca M-11P – Prijava o početku poslovanja obveznika doprinosa, a uz to obrtnik treba predati i Obrazac M-1P – Prijava o početku osiguranja, s kojim se on prijavljuje kao osiguranik temeljem obavljanja djelatnosti obrta. HZMO o izvršenim prijavama obveznika doprinosa i osiguranika obavještava HZZO koji temeljem zaprimljenih podataka automatski provodi prijave i u zdravstveno osiguranje.

Slika 1. Tiskanica M-11P

HRVATSKI ZAVOD ZA
MIROVINSKO OSIGURANJE

PRIJAVA O POČETKU POSLOVANJA
OBVEZNIKA DOPRINOSA

1 - Pravna osoba
2 -Samostalni obveznik doprinosa
3 -Poljoprivrednik

Mikrofilmski broj

Tiskanica M-11P

Radni nalog / ustrojstvena jedinica	1 1
1 RegistarSKI broj obveznika doprinosa	
2 Osobni identifikacijski broj obveznika	
3 Matični broj poslovnog subjekta	
4 Obveznik doprinosa	
5 Općina sjedišta odnosno prebivališta obveznika doprinosa	

A. Popunjavaju svi obveznici doprinosa

R.br.	NAZIV OBILJEŽJA	MJESTO ZA ODGOVOR
6	NAZIV OBVEZNIKA DOPRINOSA	
7	Vrsta obveznika doprinosa	
8	Radno vrijeme poslodavca mjesec i godina važenja	
9	Djelatnost prema NKD	
10	Kontakt e-mail adresa obveznika	
11	Datum početka poslovanja	
12	Sjedište obveznika doprinosa ili podružnice	
13	Ulica	
14	Kućni broj	
15	Pošta (broj i naziv)	

B. Popunjavaju poslodavci i samostalni obveznici doprinosa

16	Matični broj građana / datum rođenja i spol M I_1 I Ž I_2 I/ Sistemski broj dodijeljen od Porezne uprave	
17	Šifra grane djelatnosti	
18	Mjesto stanovanja	
19	Ulica	
20	Kućni broj	
21	Pošta (broj i naziv)	
22	Obavijest slati na: adresu rada: A adresu: B	
23	Razdoblje sezonskog obavljanja djelatnosti OD – DO	
24	Datum zaprimanja prijave	

Popunjavanje Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	
Potpis odgovornog radnika	Mjesto pečata

U _____
M.P. _____
Potpis obveznika podnošenja prijave

Ako se u obilježje 17 unosi podatak o datumu rođenja i spolu u prvih osam mjesta unosi se dan, mjesec i godina rođenja, a u označeno mjesto spol.

Izvor: <https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/dodatni/429865.pdf> (13.9.2023.)

Slika 2. Tiskanica M-1P

Mikrofilmski broj Tiskanica M-1P

HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE

PRIJAVA O POČETKU OSIGURANJA

	Radni nalog / ustrojstvena jedinica	0 1
1 – radnika kod pravne osobe	1 Osobni broj osiguranika	
2 – samostalnog obveznika doprinosa i radnika kod sam. obveznika doprinosa	1a Osobni identifikacijski broj osiguranika	
3 – poljoprivrednika	2 Matični broj građana / datum rođenja i spol M 1 1 Ž 2 1	
	3 Registarski broj obveznika doprinosa	
	4 Općina mjesta rada - prebivališta	
	5 Matični broj poslovnog subjekta	

R.br.	Naziv obilježja	Mjesto za odgovor	OIB obveznika
	NAZIV I SJEDIŠTE OBVEZNIKA DOPRINOSA		
			Djelatnost prema NKD
6	Prezime i ime osiguranika		
7	Osnova osiguranja		
8	Datum stjecanja svojstva osiguranika	dan mjesec godina	
9	Radno vrijeme osiguranika		
10	Zanimanje		
11	Najviša završena škola		
12	Stručno obrazovanje		
13	Stručna sprema za obavljanje poslova		
14	Korisnik mirovine u osiguranju	Ne Da	Starosna mirovina Inv. zbog prof. nesp. Inv. zbog djel. nesp.
15	Status osobe s invaliditetom	Ne Da	HRVI Invalidna osoba Osoba s invalidnošću
16	Vrsta osnovice		
17	Radno mjesto, zanimanje, osiguranici invalidne osobe kojima se staž osiguranja računa s povećanim trajanjem	Ne Da	Naziv radnog mjesta, zanimanja i osiguranici invalidne osobe
18	Ugovor o radu sklopljen na :		
	Neodređeno vrijeme	s punim radnim vr. 1 s nepunim radnim .vr. 3	Određeno vrijeme s punim radnim. vr. 2 s nepunim radnim. vr. 4
19	Datum zaprimanja prijave		

U _____, _____

Popunjava Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	
Potpis odgovornog radnika	Mjesto pečata

M.P. _____
Potpis obveznika podnošenja prijave

Ako se u obilježje 2 unosi podatak o datumu rođenja i spolu, u prvih osam mjesta unosi se dan, mjesec i godina rođenja, a u označeno mjesto spol.

Izvor: <https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/dodatni/429865.pdf> (13.9.2023.)

Obrtnik je obvezan u roku od osam dana od početka obavljanja djelatnosti Poreznoj upravi dostaviti Obrazac RPO kojim se upisuje u registar poreznih obveznika (Pravilnik o porezu na dohodak – redakcijski pročišćeni tekst, NN 95/05 – 156/22) i kojim odabire način oporezivanja dohotka – utvrđivanje dohotka od samostalne djelatnosti obrta temeljem poslovnih knjiga ili paušalno oporezivanje dohotka.

Kod odabira paušalnog oporezivanja dohotka u obrascu RPO obrtnik mora navesti očekivane primitke u tekućoj kalendarskoj godini temeljem čega Porezna uprava donosi rješenje o plaćanju predujmova paušalnog poreza na dohodak prema poreznom razredu kojem pripada i proporcionalno razdoblju obavljanja djelatnosti. Predujam poreza na dohodak uvećava se možebitni prirez te se plaća tromjesečno do kraja tromjesečja na koje se obveza odnosi.

Zakon o obrtu u glavi V. definira i organiziranost obrta, tj. udruženja obrtnika, područne obrtničke komore i Hrvatsku obrtničku komoru koje čine jedinstven sustav organiziranosti obrta i služe promicanju zajedničkih interesa obrtnika (Zakon o obrtu NN 143,13, 127/19, 41/20). Svaki obrtnik je obvezan član Hrvatske obrtničke komore kojoj plaća obvezni doprinos radi osiguranja sredstava za rad (Šarić, 2023: 190-192). Obrtnici nisu dužni predavati prijave u Hrvatsku obrtničku komoru već je upis automatiziran temeljem obavijesti nadležnog upravnog tijela prilikom upisa obrta u Obrtni registar.

2.3. Poslovne knjige i evidencije

Paušalni obrtnici nemaju obvezu vođenja poslovnih knjiga, međutim temeljem Pravilnika o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti i Pravilnika o porezu na dohodak obvezni su voditi evidenciju o prometu – Obrazac KPR. U njemu se tijekom godine vodi evidencija o naplaćenim računima prema vrsti naplate koja može biti u gotovini ili naplata bezgotovinskim putem (Markota, Mahović Komljenović, 2022: 194-204). Osim općih podataka o poreznom obvezniku i vrsti naplate, u evidenciji trebaju biti i podaci o datumu naplate, opisu isprava i o ukupno naplaćenom iznosu.

Slika 3. Obrazac KPR

Obrazac KPR

KNJIGA PROMETA

I. OPĆI PODACI O POREZNOM OBVEZNIKU						
1. NAZIV DJELATNOSTI				ŠIFRA DJELATNOSTI		
2. IME I PREZIME PODUZETNIKA / NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI						
3. ADRESA PREBIVALIŠTA/UOBIČAJENOG BORAVIŠTA						
4. OIB PODUZETNIKA/NOSITELJA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI						
II. PODACI O POSLOVNOJ JEDINICI						
1. NAZIV						
2. ADRESA						
R. BR.	NADNEVAK	BROJ TEMELJNICE	OPIS ISPRAVA O PRIMICIMA U GOTOVINI	IZNOS NAPLAĆEN U GOTOVINI / ČEKOVIMA	IZNOS NAPLAĆEN BEZGOTOVINSKIM PUTEM ¹	UKUPNO NAPLAĆENI IZNOS
1	2	3	4	5	6	7 (5+6)

¹ Popunjava porezni obveznik koji porez na dohodak od samostalne djelatnosti plaća u paušalnom iznosu u skladu s Pravilnikom o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti

Izvor: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/Documents/POREZ%20NA%20DOHODAK/KPR.pdf (13.9.2023.)

Istekom kalendarske godine obrtnik koji porez plaća prema paušalnom dohotku dužan je Poreznoj upravi predati Izvješće o paušalnom dohotku od samostalnih djelatnosti i uplaćenom paušalnom porezu na dohodak i prirezu poreza na dohodak (Obrazac PO-SD) u kojem se za izvještajnu godinu iskazuju ukupno ostvareni primici prema načinu naplate, godišnji paušalni dohodak te iznos obveze paušalnog poreza na dohodak i prireza. Ukupna godišnja obveza paušalnog poreza i prireza umanjuje se za uplaćene predujmove poreza u godini za koju se podnosi izvješće (Markota, Mahović Komljenović, 2022: 194-204). Ako je obveznik uplatio iznos predujmova poreza veći od utvrđene obveze, preplatu može koristiti u budućim poreznim razdobljima ili može zatražiti povrat preplate. U slučaju da je uplaćeni iznos predujmova manji od obveze iskazane u izvještaju, potrebno je platiti razliku poreza i prireza prije predaje izvještaja Poreznoj upravi. U Obrascu PO-SD iskazuje se i iznos mjesečnog paušalnog poreza i prireza porezu na dohodak, tj. predujam poreza i prireza za narednu godinu, a prema stvarnom stanju izvještajne godine.

Slika 4. Obrazac PO-SD

OBRAZAC PO-SD

IZVJEŠĆE O PAUŠALNOM DOHOTKU OD SAMOSTALNIH DJELATNOSTI I UPLAĆENOM PAUŠALNOM POREZU NA DOHODAK I PRIREZU POREZA NA DOHODAK OD __. __. DO __. __. __. GODINI

I. PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU						
OIB	IME I PREZIME			ADRESA PREBIVALIŠTA/UOBIČAJENOG BORAVIŠTA		
II. PODACI O DJELATNOSTI						
1. NAZIV I VRSTA DJELATNOSTI						
2. ADRESA OBAVLJANJA DJELATNOSTI						
3. GRAD VUKOVAR I POTPOMOŽNA PODRUČJA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE I. SKUPINE I OTOCI I. SKUPINE						DA NE
4. RAZDOBLJE OBAVLJANJA DJELATNOSTI						
OD	DO	OD	DO	OD	DO	OD
III. PODACI O OSTVARENIM PRIMICIMA OD POJEDINAČNE DJELATNOSTI						
PRIMICI NAPLAĆENI U GOTOVINI		PRIMICI NAPLAĆENI BEZGOTOVINSKIM PUTEM			UKUPNO NAPLAĆENI PRIMICI	
1		2			3 (1+2)	
IV. GODIŠNJI PAUŠALNI DOHODAK OD POJEDINAČNE DJELATNOSTI ¹ / BROJ MJESECI OBAVLJANJA DJELATNOSTI ²						
V. GODIŠNJI PAUŠALNI DOHODAK OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI / BROJ MJESECI OBAVLJANJA DJELATNOSTI						
VI. UKUPNI GODIŠNJI PAUŠALNI DOHODAK						
VII. OBRAČUN PAUŠALNOG POREZA NA DOHODAK I PRIREZA POREZU NA DOHODAK						
1.	IZNOS OBVEZE PAUŠALNOG POREZA NA DOHODAK					
2.	PRIREZ POREZU NA DOHODAK (PROSJEČNA STOPA)					
3.	UKUPNO PAUŠALNI POREZ NA DOHODAK I PRIREZ POREZU NA DOHODAK (1.+2.)					
4.	UMANJENJE PAUŠALNOG POREZA NA DOHODAK ZA PODRUČJE GRADA VUKOVARA I POTPOMOŽNIH PODRUČJA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE I. SKUPINE I OTOCI I. SKUPINE ³					
5.	UKUPNA OBVEZA PAUŠALNOG POREZA NA DOHODAK I PRIREZ POREZU NA DOHODAK NAKON UMANJENJA					
6.	UKUPNO UPLAĆENI PAUŠALNI POREZ NA DOHODAK I PRIREZ POREZU NA DOHODAK					
7.	RAZLIKA ZA UPLATU/POVRAT					
8.	IZNOS MJESEČNOG PAUŠALNOG POREZA I PRIREZA POREZU NA DOHODAK ⁴					

Nadnevak _____

_____

POTPIS POREZNOG OBVEZNIKA

Izvor: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/Documents/POREZ%20NA%20DOHODAK/PO-SD.pdf (13.9.2023.)

3. DOPRINOSI ZA OBVEZNA OSIGURANJA SAMOSTALNIH DJELATNOSTI OBRTA

3.1. Doprinosi za obvezna osiguranja obrtnika koji dohodak utvrđuju u paušalnom iznosu

Sukladno Zakonu o doprinosima doprinosi za obveznike koji obavljaju samostalnu djelatnost obrta i porez na dohodak plaćaju prema paušalnom dohotku obračunavaju se i plaćaju na mjesečnoj ili na godišnjoj razini, u ovisnosti o osnovi osiguranja (Zakon o doprinosima – redakcijski pročišćeni tekst, NN 84/08-33/23).

Obrtnici koji su osigurani po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti od kojih se porez na dohodak plaća prema paušalnom dohotku, obvezni su plaćati doprinose na mjesečnoj razini i prema osnovici propisanoj Zakonom.

U slučaju da je obrtnik osiguran po drugoj osnovi i obavlja djelatnost obrta kao drugu djelatnost, obvezan je plaćati doprinose prema godišnjoj osnovici za obračun doprinosa (Božina, 2012: 141-148). U oba slučaja Porezna uprava obvezniku rješenjem utvrđuje obvezu i vrstu doprinosa, a prema podacima zaprimljenim od Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

Mjesečna osnovica za obračun doprinosa za obveznike osigurane po osnovi samostalnih djelatnosti, a koji porez plaćaju prema paušalnom dohotku, definira se člankom 70. Zakona o obveznim doprinosima, tj. kao umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,4 (Zakon o doprinosima – redakcijski pročišćeni tekst, NN 84/08-33/23). Pod prosječnom plaćom smatra se prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske za razdoblje od siječnja do kolovoza prethodne godine, a koju objavljuje Državni zavod za statistiku.

Godišnju osnovicu za obračun doprinosa za obveznike koji obrt obavljaju kao drugu djelatnost, a porez plaćaju prema paušalnom dohotku, definira članak 185. Zakona o obveznim doprinosima kao ostvareni paušalni dohodak.

U nastavku su iskazane vrste i stope doprinosa za razdoblje 2012. do 2022. godine, te apsolutni iznosi doprinosa za obje gore navedene vrste obveznika.

Tablica 4. Stope doprinosa za obrtnike osigurane po osnovi samostalnih djelatnosti, a koji porez plaćaju prema paušalnom dohotku

Godina	Doprinos MIO I. stup	Doprinos MIO II. stup	Doprinos zdravstveno	Poseban doprinos za ozljede na radu	Doprinos za zapošljavanje
2012.	15,00%	5,00%	13,00%	0,50%	-
2013.	15,00%	5,00%	13,00%	0,50%	-
2014. (1-3/2014)	15,00%	5,00%	13,00%	0,50%	-
2014. (4-12/2014)	15,00%	5,00%	15,00%	0,50%	-
2015.	15,00%	5,00%	15,00%	0,50%	1,70%
2016.	15,00%	5,00%	15,00%	0,50%	1,70%
2017.	15,00%	5,00%	15,00%	0,50%	1,70%
2018.	15,00%	5,00%	15,00%	0,50%	1,70%
2019.	15,00%	5,00%	16,50%	-	-
2020.	15,00%	5,00%	16,50%	-	-
2021.	15,00%	5,00%	16,50%	-	-
2022.	15,00%	5,00%	16,50%	-	-

Izvor: izrada autora prema Mahović Komljenović, 2012: 88-96, Božina, 2014: 91-97, Božina, 2014: 24-30, Mahović Komljenović, 2014: 214-223, Mahović Komljenović, 2017: 43-49, Mahović Komljenović, 2017: 178-187, Turković Jarža, 2013: 134-137

Iz gornje tablice vidljivo je da se u iskazanom razdoblju nisu mijenjale stope doprinosa za mirovinsko osiguranje i doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje. Međutim, promjene su vidljive kod doprinosa za osnovno zdravstveno osiguranje, posebnog doprinosa za ozljede na radu i kod doprinosa za zapošljavanje.

Stopa doprinosa za zdravstveno osiguranje povećana je s 13% na 15% Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima (NN 41/14), a koji je objavljen 31.3.2014. godine. Zakonom je izmijenjena stopa stavljena u primjenu od 1.4.2014. godine. Izmjena stope doprinosa za zdravstveno osiguranje bio je odgovor na negativna gospodarska kretanja iz 2013. godine, a s ciljem da se osigura stabilnost Državnog proračuna (Božina, 2014: 91-97).

Izmjenama Zakona o doprinosima (NN 106/18) od 1.1.2019. godine ukinuti su doprinosi za zapošljavanje i poseban doprinos za ozljede na radu s ciljem financijskog rasterećenja obveznika. Međutim, istom tom izmjenom Zakona stopa doprinosa za zdravstveno osiguranje povećana je s 15% na 16,50% zbog financijskih poteškoća u zdravstvenom

sustavu. U Konačnom prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima Vlade Republike Hrvatske navedeno je kako se ukupno financijsko opterećenje obveznika umanjilo za 0,7%. Takvo rasterećenje je prema istom Konačnom prijedlogu trebalo otvoriti prostor za povećanje plaća radnicima.

Tablica 5. Iznosi obveznih doprinosa za paušalne obrtnike u razdoblju 2012. do 2022. godine (iznosi u HRK)

Godina	Osnovica za obračun doprinosa	Doprinos MIO I. stup	Doprinos MIO II. stup	Doprinos zdravstveno	Poseban doprinos za ozljede na radu	Doprinos za zapošljavanje	Ukupni mjesečni doprinosi	Ukupni godišnji doprinosi
2012.	3.102,40	465,36	155,12	403,31	15,51	-	1.039,30	12.471,65
2013.	3.146,80	472,02	157,34	409,08	15,73	-	1.054,17	12.650,04
2014. (1-3/2014)	3.176,40	476,46	158,82	412,93	15,88	-	1.064,09	13.340,85
2014. (4-12/2014)	3.176,40	476,46	158,82	476,46	15,88	-	1.127,62	
2015.	3.177,20	476,58	158,86	476,58	15,89	54,01	1.181,92	14.183,02
2016.	3.214,80	482,22	160,74	482,22	16,07	54,65	1.195,90	14.350,80
2017.	3.095,60	464,34	154,78	464,34	15,48	52,62	1.151,56	13.818,72
2018.	3.208,00	481,20	160,40	481,20	16,04	54,54	1.193,38	14.320,51
2019.	3.379,20	506,88	168,96	557,57	-	-	1.233,41	14.800,90
2020.	3.496,80	524,52	174,84	576,97	-	-	1.276,33	15.315,98
2021.	3.672,40	550,86	183,62	605,95	-	-	1.340,43	16.085,11
2022.	3.814,80	572,22	190,74	629,44	-	-	1.392,40	16.708,82

Izvor: izrada autora

Tablica 6. Stope doprinosa za paušalne obrtnike osigurane po drugoj osnovi u razdoblju 2012. do 2022. godine

Godina	MIO I. stup	MIO II. Stup	Osnovno zdravstveno
2012.	15%	5%	13%
2013.	15%	5%	13%
2014.	15%	5%	15%
2015.	15%	5%	15%
2016.	15%	5%	15%
2017.	7,50%	2,50%	7,50%
2018.	7,50%	2,50%	7,50%
2019.	7,50%	2,50%	7,50%
2020.	7,50%	2,50%	7,50%
2021.	7,50%	2,50%	7,50%
2022.	7,50%	2,50%	7,50%

Izvor: izrada autora prema Zakonu o doprinosima 84/08 – 33/23

Tablica 7. Godišnji doprinosi po razredima za obveznike koji paušalni obrt obavljaju kao drugu djelatnost za razdoblje 2012. do 2022. godine (iznosi u HRK)

Godina	Razred primitaka (HRK)	Godišnji paušalni dohodak (HRK)	MIO I. stup	MIO II. stup	Doprinos za osnovno zdravstveno	Ukupni godišnji doprinosi
2012.	0,00 - 85.000,00	12.750,00	1.912,50	637,50	1.657,50	4.207,50
2013.	0,00 - 85.000,00	12.750,00	1.912,50	637,50	1.657,50	4.207,50
	85.000,01 - 115.000,00	17.250,00	2.587,50	862,50	2.242,50	5.692,50
	115.000,01 - 149.500,00	22.425,00	3.363,75	1.121,25	2.915,25	7.400,25
2014.	0,00 - 85.000,00	12.750,00	1.912,50	637,50	1.912,50	4.462,50
	85.000,01 - 115.000,00	17.250,00	2.587,50	862,50	2.587,50	6.037,50
	115.000,01 - 149.500,00	22.425,00	3.363,75	1.121,25	3.363,75	7.848,75
2015.	0,00 - 85.000,00	12.750,00	1.912,50	637,50	1.912,50	4.462,50
	85.000,01 - 115.000,00	17.250,00	2.587,50	862,50	2.587,50	6.037,50
	115.000,01 - 149.500,00	22.425,00	3.363,75	1.121,25	3.363,75	7.848,75
2016.	0,00 - 85.000,00	12.750,00	1.912,50	637,50	1.912,50	4.462,50
	85.000,01 - 115.000,00	17.250,00	2.587,50	862,50	2.587,50	6.037,50
	115.000,01 - 149.500,00	22.425,00	3.363,75	1.121,25	3.363,75	7.848,75
2017.	0,00 - 85.000,00	12.750,00	956,25	318,75	956,25	2.231,25
	85.000,01 - 115.000,00	17.250,00	1.293,75	431,25	1.293,75	3.018,75
	115.000,01 - 149.500,00	22.425,00	1.681,88	560,63	1.681,88	3.924,38
	149.500,01 - 230.000,00	34.500,00	2.587,50	862,50	2.587,50	6.037,50
2018.	0,00 - 85.000,00	12.750,00	956,25	318,75	956,25	2.231,25
	85.000,01 - 115.000,00	17.250,00	1.293,75	431,25	1.293,75	3.018,75
	115.000,01 - 149.500,00	22.425,00	1.681,88	560,63	1.681,88	3.924,38
	149.500,01 - 230.000,00	34.500,00	2.587,50	862,50	2.587,50	6.037,50
	230.000,00 - 300.000,00	45.000,00	3.375,00	1.125,00	3.375,00	7.875,00
2019.	0,00 - 85.000,00	12.750,00	956,25	318,75	956,25	2.231,25
	85.000,01 - 115.000,00	17.250,00	1.293,75	431,25	1.293,75	3.018,75
	115.000,01 - 149.500,00	22.425,00	1.681,88	560,63	1.681,88	3.924,38
	149.500,01 - 230.000,00	34.500,00	2.587,50	862,50	2.587,50	6.037,50
	230.000,00 - 300.000,00	45.000,00	3.375,00	1.125,00	3.375,00	7.875,00
2020.	0,00 - 85.000,00	12.750,00	956,25	318,75	956,25	2.231,25
	85.000,01 - 115.000,00	17.250,00	1.293,75	431,25	1.293,75	3.018,75
	115.000,01 - 149.500,00	22.425,00	1.681,88	560,63	1.681,88	3.924,38
	149.500,01 - 230.000,00	34.500,00	2.587,50	862,50	2.587,50	6.037,50
	230.000,00 - 300.000,00	45.000,00	3.375,00	1.125,00	3.375,00	7.875,00
2021.	0,00 - 85.000,00	12.750,00	956,25	318,75	956,25	2.231,25
	85.000,01 - 115.000,00	17.250,00	1.293,75	431,25	1.293,75	3.018,75
	115.000,01 - 149.500,00	22.425,00	1.681,88	560,63	1.681,88	3.924,38
	149.500,01 - 230.000,00	34.500,00	2.587,50	862,50	2.587,50	6.037,50
	230.000,00 - 300.000,00	45.000,00	3.375,00	1.125,00	3.375,00	7.875,00
2022.	0,00 - 85.000,00	12.750,00	956,25	318,75	956,25	2.231,25
	85.000,01 - 115.000,00	17.250,00	1.293,75	431,25	1.293,75	3.018,75
	115.000,01 - 149.500,00	22.425,00	1.681,88	560,63	1.681,88	3.924,38
	149.500,01 - 230.000,00	34.500,00	2.587,50	862,50	2.587,50	6.037,50
	230.000,00 - 300.000,00	45.000,00	3.375,00	1.125,00	3.375,00	7.875,00

Izvor: izrada autora

Za obveznike koji su osigurani po osnovi radnog odnosa, djelatnost obrta smatra se drugom djelatnosti zbog čega oni doprinose plaćaju na godišnjoj razini. Osnovicu za obračun godišnjih doprinosa čini godišnji paušalni dohodak utvrđen istekom godine. Primjerice, ako je

obveznik u 2022. godini ostvario 150.000,00 kn primitaka, njegov godišnji paušalni dohodak iznosi 34.500,00 kn i na tu osnovicu se primjenjuju stope za obračun godišnjih doprinosa, i to 7,5% za doprinos za mirovinsko osiguranje, 2,5% za doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje te 7,5% za doprinos za osnovno zdravstveno osiguranje.

Iz prethodnih tablica vidljivo je da su osnovice za obračun doprinosa vrlo niske što može predstavljati problem, posebno u slučaju obveznika koji su osigurani po osnovi obavljanja obrta. Iako je poticajno postojanje organizacijskog oblika u kojem su iznosi doprinosa niski, ne treba zaboraviti na utjecaj plaćenih doprinosa za mirovinsko osiguranje na izračun buduće mirovine. Osim doprinosa za mirovinsko osiguranje, osnovica na koju se plaćaju doprinosi utječe i na ostvarivanje prava iz zdravstvenog osiguranje, kao što su naknade za rodiljni i roditeljski dopust, ili naknada zbog nesposobnosti za rad, a koji se obvezniku plaćaju na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Prema članku 203. Zakona o doprinosima svaki samostalni osiguranik kojem se doprinosi obračunavaju mjesečno prema umnošku prosječne plaće i određenog koeficijenta može izabrati višu osnovicu za obračun doprinosa. Istim člankom definirano je da može izabrati veći koeficijent u izračunu osnovice od kojih je najniži koeficijent 1,0, a najviši 6,0 (Zakon o doprinosima – redakcijski pročišćeni tekst, NN 84/08 – 33/23).

Tablica 8. Izračun mjesečnih doprinosa prema propisanoj osnovici i višoj mjesečnoj osnovici po koeficijentu 1,0 u 2022. godini (iznosi u HRK)

Koeficijent	0,4	1,0
Osnovica za obračun doprinosa	3.814,80	9.537,00
MIO I . stup (15%)	572,22	1.430,55
MIO II. stup (5%)	190,74	476,85
Osnovno zdravstveno osiguranje (16,5%)	629,44	1.573,61
Ukupni mjesečni doprinosi	1.392,40	3.481,01

Izvor: izrada autora

U slučaju da osiguranik odabere najniži mogući koeficijent za uvećanje osnovice, osnovica za obračun njegovih mjesečnih doprinosa u 2022. godini iznosila je 9.537,00 kn. Ukupna mjesečna obveza za doprinose bi u tom slučaju iznosila 3.481,01 kn umjesto 1.392,40 kn, odnosno mjesečna obveza za doprinose bila bi za 150% veća. Najniža moguća uvećana osnovica za doprinose veća je i od propisane osnovice za obračun doprinosa obrtnika koji vode poslovne knjige, i od osnovice za obračun doprinosa za članove uprave u radnom odnosu, a od kojih su obje u 2022. godini iznosile 6.199,05 kn. Dakle, obveznik može birati između osnovice manje od propisane minimalne bruto plaće ili relativno visoku osnovicu što je nesrazmjerno i nestimulativno.

Obveznik plaćanja poreza prema paušalnom dohotku koji želi povećati svoju mjesečnu osnovicu za doprinose o tome treba obavijestiti Poreznu upravu putem IVO-DOP obrasca. Temeljem dostavljenog obrasca Porezna uprava rješenjem utvrđuje višu osnovicu od propisane, počevši od prvog dana mjeseca koji slijedi mjesecu podnošenja zahtjeva za uvećanjem osnovice (Zakon o doprinosima – redakcijski pročišćeni tekst, NN 84/08 – 33-23). U nastavku je dan prikaz osnovica osiguranja za obrtnike koji obavljaju djelatnost obrta i po toj osnovi su osigurani, a porez plaćaju prema paušalnom dohotku, u usporedbi s osnovicama za minimalnu bruto plaću.

Tablica 9. Pregled mjesečnih osnovica za doprinose paušalnih obrtnika i minimalne bruto plaće po godinama

Godina	Mjesečna osnovica za obračun doprinosa obrtnika (HRK)	Minimalna mjesečna bruto plaća (HRK)	Relativna razlika osnovica
2012.	3.102,40	2.814,00	10,25%
2013.	3.146,80	2.984,78	5,43%
2014.	3.176,40	3.017,61	5,26%
2015.	3.177,20	3.029,55	4,87%
2016.	3.214,80	3.120,00	3,04%
2017.	3.095,60	3.276,00	-5,51%
2018.	3.208,00	3.439,80	-6,74%
2019.	3.379,20	3.750,00	-9,89%
2020.	3.496,80	4.062,51	-13,93%
2021.	3.672,40	4.250,00	-13,59%
2022.	3.814,80	4.687,50	-18,62%

Izvor: izrada autora

Mjesečna osnovica za obračun doprinosa obrtnika koji su osigurani po toj osnovi i porez plaćaju prema paušalnom dohotku je u razdoblju od 2012. do 2016. godine bila određena u iznosu većem od minimalne bruto mjesečne plaće. Odnos između dvije osnovice mijenja se od 2017. godine do danas, tj. osnovica za obračun doprinosa obrtnika je u tom razdoblju manja od minimalne bruto plaće.

Kao što je prije navedeno, osnovica za obračun doprinosa obrtnika je definirana kao umnožak prosječne bruto plaće po zaposlenome i koeficijenta 0,4 što je pravilo koje se primjenjuje u svim razdobljima iskazanim u gornjoj tablici.

Izračun minimalne mjesečne bruto plaće je kompleksniji. Sam institut minimalne bruto plaće proizlazi iz članka 56. Ustava Republike Hrvatske koji definira pravo svakog zaposlenog na zaradu kojom može osigurati dostojan život za sebe i svoju obitelj. U prijedlogu Zakona o minimalnoj plaći kao cilj se navodi socijalno zaštitni element minimalne plaće, tj. kao instrument egzistencijskog minimuma. Visinu minimalne plaće određuje Vlada Republike Hrvatske prema prijedlogu ministra nadležnog za rad. Bitna zakonska odredba je i da se minimalna plaće ne može utvrditi u iznosu manjem od iznosa prethodne godine, što nije slučaj kod osnovica za obračun doprinosa obrtnika. U 2012. godini minimalna plaća se određuje kao udio u prosječnoj bruto plaći prethodne godine uz povećanje za postotak realnog rasta BDP-a u prethodnoj godini. U razdoblju od 2013. do 2018. godine prošireni su elementi za izračun minimalne bruto plaće pa se kod izračuna u obzir uzimaju mjesečni prag rizika od siromaštva, koeficijent ukupnog broja stanovništva i prosječni indeks cijena dobara (Božina, 2016: 243-246). Od 2019. godine nadalje prilikom izračuna minimalne plaće odgovorni ministar u obzir mora uzeti inflaciju, kretanje plaća, kretanja nezaposlenosti i zaposlenosti, demografska kretanja te ukupno stanje gospodarstva (Zakon o minimalnoj plaći, NN 118/18 – 120/21).

3.2. Doprinosi za obvezna osiguranja paušalnih obrtnika u odnosu na druge vrste oporezivanja obrtnika

Doprinosi za obrtnike osigurane po osnovi obavljanja djelatnosti obračunavaju se na tri moguće osnovice, a ovisno o načinu oporezivanja, tj. u ovisnosti oporezuje li se dohodak od

obavljanja samostalne djelatnosti porezom na paušalni dohodak, porezom na dohodak ili porezom na dobit.

Kada se samostalna djelatnost obrta oporezuje porezom na dobit, na samostalnog obveznika primjenjuje se Zakon o porezu na dobit. Specifičnost samostalnog obveznika čija se djelatnost oporezuje porezom na dobit i koji je osiguran po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti je poduzetnička plaća. Poduzetnička plaća obračunava se kao i plaća radnika temeljem ugovora o radu, međutim ne smatra se plaćom u smislu Zakona o radu niti nosi iste obveze i prava kao kod radnog odnosa. Pojam i visina poduzetničke plaće propisani su Zakonom o doprinosima koji je definira kao iznos mjesečnog primitka kojeg si isplaćuje samostalni osiguranik čija se djelatnost oporezuje porezom na dobit i koja se sastoji od doprinosa iz osnovice, poreza i prireza te neto iznosa (Zuber, 2018: 66-71). Visina poduzetničke plaće utvrđuje se prema prosječnoj plaći i koeficijentu 1,1 što u 2023. godini iznosi 1.503,90 EUR.

U nastavku je dan izračun poduzetničke plaće za obveznika koji ima prebivalište u Zagrebu i nema uzdržanih članova zbog kojih bi imao pravo na uvećani osobni odbitak.

Tablica 10. Obračun poduzetničke plaće u 2023. godini (iznosi u EUR)

OZNAKA	OPIS	FORMULA ZA IZRAČUN	IZNOS
A	Bruto plaća	-	1.503,90
B	Doprinos za MIO I - 15%	= A * 15%	225,59
C	Doprinos za MIO II - 5%	= A * 5%	75,20
D	Dohodak	= A - B - C	1.203,11
E	Osobni odbitak	-	530,90
F	Porezna osnovica	= A - B - C - E	672,21
G	Porez na dohodak - 20%	= F * 20%	134,44
H	Prirez na porez na dohodak - 18%	= G * 18%	24,20
I	Ukupno porez i prirez	= G + H	158,64
J	Neto plaća	= A - B - C - I	1.044,47
K	Doprinos za zdravstveno osiguranje - 16,5%	= A * 16,5%	248,14
L	Ukupan trošak plaće	= A + K	1.752,04

Izvor: izrada autora

Osnovice za doprinose obrtnika koji dohodak utvrđuju temeljem poslovnih knjiga i koji su obvezno osigurani temeljem obavljanja samostalne djelatnosti definirane su Zakonom o doprinosima kao umnožak koeficijenta 0,65 i prosječne plaće. Obrtnici u poslovnim

knjigama, kao i paušalni obrtnici, ne isplaćuju plaću, već imaju mjesečnu obvezu doprinosa po propisanim stopama i osnovicama.

Tablica 11. Pregled osnovica za doprinose obrtnika prema načinima oporezivanja (iznosi u HRK)

Godina	Paušalni obrt	Dohodak utvrđen temeljem poslovnih knjiga	Obrtnik u sustavu poreza na dobit
2012.	3.102,40	5.041,40	8.531,60
2013.	3.146,80	5.113,55	8.653,70
2014.	3.176,40	5.161,65	8.735,10
2015.	3.177,20	5.162,95	8.737,30
2016.	3.214,80	5.224,05	8.840,70
2017.	3.095,60	5.030,35	8.512,90
2018.	3.208,00	5.213,00	8.822,00
2019.	3.379,20	5.491,20	9.292,80
2020.	3.496,80	5.682,30	9.616,20
2021.	3.672,40	5.967,65	10.099,10
2022.	3.814,80	6.199,05	10.490,70

Izvor: izrada autora

Tablica 12. Iznosi doprinosa obrtnika po godinama i prema vrstama oporezivanja (iznosi u HRK)

Godina	Paušalni obrt	Dohodak utvrđen temeljem poslovnih knjiga	Obrtnik u sustavu poreza na dobit
2012.	12.471,65	20.266,43	34.297,03
2013.	12.650,04	20.556,47	34.787,87
2014.	13.340,85	21.678,99	36.687,42
2015.	14.183,02	21.997,83	37.220,90
2016.	14.350,80	22.242,83	37.661,38
2017.	13.818,72	21.440,25	36.264,95
2018.	14.320,51	22.224,07	37.581,72
2019.	14.800,90	23.063,04	39.029,76
2020.	15.315,98	23.865,66	40.388,04
2021.	16.085,11	25.064,13	42.416,22
2022.	16.708,82	26.036,01	44.060,94

Izvor: izrada autora

4. OPOREZIVANJE SAMOSTALNIH DJELATNOSTI OBRTA

4.1. Oporezivanje obrtnika koji dohodak utvrđuju u paušalnom iznosu

Osnovicu za obračun paušalnog poreza na dohodak čini godišnji paušalni dohodak koji se utvrđuje kao 15% gornje granice razreda primitka kojem obveznik pripada. Ostatak od 85% smatra se paušalnim izdatkom, bez obzira na vrstu obavljane djelatnosti obveznika (Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti – redakcijski pročišćeni tekst, NN 1/20 – 15/23)

Primjerice, ako je obveznik u 2022. godini ostvario 120.000,00 kn primitaka, pripada trećem razredu primitaka, tj. u razred od 115.000,01 kn do 149.500,00 kn. Od najvišeg iznosa pripadajućeg razreda 85% u iznosu 127.075,00 kn smatra se paušalnim izdatkom obveznika, a iznos od 22.425,00 kn čini obveznikov godišnji paušalni dohodak. Primjenom odgovarajuće stope paušalnog poreza na dohodak na njegov godišnji paušalni dohodak dolazimo do ukupne godišnje obveze paušalnog poreza u iznosu 2.242,50 kn. Na obračunati porez obrtnik ima obvezu obračunati i pripadajući prirez, ovisno o njegovom mjestu prebivališta ili boravišta.

Tablica 13. Obračun paušalnog poreza i prireza na porez po razredima primitaka za 2022. godinu za obveznika s prebivalištem u Zagrebu (iznosi u HRK)

Razred primitaka	Godišnji paušalni dohodak	Iznos paušalnog poreza na dohodak	Iznos prireza porezu na dohodak	Ukupan iznos poreza i prireza
0,00 - 85.000,00	12.750,00	1.275,00	229,50	1.504,50
85.000,01 - 115.000,00	17.250,00	1.725,00	310,50	2.035,50
115.000,01 - 149.500,00	22.425,00	2.242,50	403,65	2.646,15
149.500,01 - 230.000,00	34.500,00	3.450,00	621,00	4.071,00
230.000,00 - 300.000,00	45.000,00	4.500,00	810,00	5.310,00

Izvor: izrada autora

U tablici je iskazan obračun godišnjeg paušalnog poreza dohodak i prireza za obrtnika s prebivalištem na području Grada Zagreba što znači da je na paušalni porez na dohodak obračunat prirez po stopi od 18%. Porezno opterećenje s uključenim prirezom iznosi 1,77% gornje granice razreda primitaka.

Porezni obveznik koji je odabrao paušalno oporezivanje dohotka i unutar poreznog razdoblja ostvario primitke u iznosu većem od 39.816,84 EUR, mora promijeniti način oporezivanja dohotka od prvog dana sljedećeg mjeseca u utvrđivanje dohotka temeljem poslovnih knjiga. Iznos primitaka koji premašuje prag primitaka za paušalno oporezivanje mora iskazati kao primitke u poslovnim knjigama. Primjerice, pod pretpostavkom da je obveznik počeo poslovati 1. siječnja 2023. godine i da je u kolovozu 2023. godine naplatio 40.600,00 EUR, od 1. rujna 2023. godine mora početi voditi poslovne knjige i u njima mora iskazati primitke u iznosu 783,16 EUR naplaćene u kolovozu jer su iznad praga za paušalno oporezivanje.

Tablica 14. Pregled primitaka i izdataka za godinu poslovanja obrtnika koji je prešao prag primitaka za paušalno oporezivanje dohotka (iznosi u EUR)

MJESEC	OPIS	IZNOS	KUMULATIVI IZNOS PRIMITAKA	NAČIN OPOREZIVANJA		
1/2023	primici	2.200,00	2.200,00	Razdoblje paušalnog oporezivanja dohotka		
2/2023	primici	5.000,00	7.200,00			
3/2023	primici	4.900,00	12.100,00			
4/2023	primici	5.700,00	17.800,00			
5/2023	primici	5.500,00	23.300,00			
6/2023	primici	6.400,00	29.700,00			
7/2023	primici	4.900,00	34.600,00			
8/2023	primici	6.000,00	40.600,00			
Ukupni primici 1-8/2023		40.600,00				
9/2023	primici	5.100,00		Razdoblje utvrđivanja dohotka temeljem poslovnih knjiga		
	izdaci	1.200,00				
10/2023	primici	5.900,00				
	izdaci	1.700,00				
11/2023	primici	6.800,00				
	izdaci	3.400,00				
12/2023	primici	4.700,00				
	izdaci	1.600,00				
Ukupni primici 9-12/2023		22.500,00				
Ukupni izdaci 9-12/2023		7.900,00				

Izvor: izrada autora

Tablica 15. Izračun obveze paušalnog poreza prema podacima iz tablice 14. (iznosi u EUR)

OZNAKA	OPIS	FORMULA ZA IZRAČUN	IZNOS
A	Ukupni primici	-	39.816,84
B	Broj mjeseci obavljanja djelatnosti	-	8
C	Razred primitaka na godišnjoj razini	= A / 8 * 12	39.816,84
D	Paušalni izdatak 85%	= C * 85%	33.844,31
E	Godišnji paušalni dohodak	= D - E	5.972,53
F	Paušalni dohodak proporcionalno mjesecima obavljanja djelatnosti	= E / 12 * 8	3.981,69
G	Porez na paušalni dohodak 10%	= F * 10%	398,17

Izvor: izrada autora

Iz izračuna porezne obveze vidljivo je da, iako je obrtnik ostvario primitke iz najvišeg poreznog razreda, porez plaća proporcionalno mjesecima u kojima je obavljao djelatnost koja je oporezivana paušalnih porezom na dohodak. Da je obveznik iz primjera unutar cijele godine ostvario primitke u iznosu 39.816,84 EUR, obveza paušalnog poreza na dohodak iznosila bi 597,25 EUR, međutim u navedenom primjeru obveza poreza iznosi 8/12 godišnje obveze za osam mjeseci unutar kojih je bio obveznik paušalnog poreza na dohodak.

Tablica 16. Izračun obveze poreza na dohodak temeljem poslovnih knjiga prema podacima iz tablice 14. (iznosi u EUR)

OZNAKA	OPIS	FORMULA ZA IZRAČUN	IZNOS
A	Primici iznad praga za paušalno oporezivanje	-	783,16
B	Primici naplaćeni u razdoblju 9-12/2023	-	22.500,00
C	UKUPNI PRIMICI	= A + B	23.283,16
D	Izdaci u razdoblju 9-12/2023	-	7.900,00
E	UKUPNI IZDACI	= D	7.900,00
F	RAZLIKA PRIMITAKA I IZDATAKA	= C - E	14.600,00
G	OSOBNİ ODBITAK	= 530,90 * 12	6.370,80
H	OPOREZIVI DOHODAK	= F - G	8.229,20
I	Porez na dohodak 20%	= H * 20%	1.645,84
J	DOHODAK NAKON OPOREZIVANJA	= F - I	12.954,16

Izvor: izrada autora

Kad obveznik unutar godine prelazi iz paušalnog oporezivanja dohotka na oporezivanje dohotka temeljem poslovnih knjiga, on ima pravo na korištenje osobnog odbitka za cijelo porezno razdoblje. Za godinu u kojoj je obveznik promijenio oporezivanje na utvrđivanje dohotka temeljem poslovnih knjiga potrebno je predati prijavu poreza na dohodak u kojoj se

ne iskazuje dohodak od paušalne djelatnosti dohotka budući da se taj dohodak smatra konačnim oporezivanjem.

4.2. Oporezivanje paušalnih obrtnika u odnosu na druge vrste oporezivanja obrtnika

Djelatnosti na koje se primjenjuje Zakon o obrtu mogu se oporezivati paušalnim porezom na dohodak, porezom na dohodak utvrđen temeljem poslovnih knjiga i porezom na dobit. Paušalno oporezivanje dohotka mogu izabrati oni obveznici koji zadovoljavaju uvjete iz Pravilnika o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, između ostalog da nisu u sustavu poreza na dodanu vrijednost te da u tekućoj godini nisu ostvarili primitke veće od 39.816,84 EUR (300.000,00 kn).

Dohodak temeljem poslovnih knjiga utvrđuje se kao razlika primitaka i izdataka u poslovnoj godini, a porez se obračunava na dohodak umanjen za olakšice, prenesene gubitke i osobni odbitak te eventualna uvećanja odbitka za uzdržavane članove obitelji. Sukladno Zakonu o porezu na dobit samostalna djelatnost obrta mora se oporezivati porezom na dobit ako je u prethodnom poreznom razdoblju ostvarila ukupan primitak veći od 995.421,06 EUR (Zakon o porezu na dobit – redakcijski pročišćeni tekst, NN 177/04 – 114/22). U sustav oporezivanja porezom na dobit se, osim po sili zakona, može ući i dobrovoljno, međutim takav dobrovoljan odabir oporezivanja za obveznika znači da ga mora primjenjivati tri godine, bez obzira na visinu ostvarenih primitaka u razdoblju obvezne primjene. S druge strane, obvezna primjena kroz određeno višegodišnje razdoblje ne primjenjuje se za paušalno oporezivanje dohotka ili oporezivanje dohotka temeljem poslovnih knjiga, već odabran način oporezivanja ovisi o zadovoljenju uvjeta za paušalno oporezivanje i obveznikovoj preferenciji.

Utvrđivanje dohotka temeljem poslovnih knjiga provodi se po načelu blagajne što znači da se primici i izdaci priznaju u trenutku njihovog plaćanja, osim u slučaju dugotrajne imovine kada se primjenjuje postupak amortizacije. Istekom poreznog razdoblja, a najkasnije do kraja veljače tekuće godine, takvi obveznici dužni su predati Obrazac DOH za prethodnu godinu, tj. godišnju prijavu poreza na dohodak (Zakon o porezu na dohodak, NN 115/16 – 151/22).

U obrascu DOH iskazuje se ukupno ostvaren dohodak od obavljanja samostalne djelatnosti obrta uz ostale eventualne oblike ostvarenog dohotka koji ne pripadaju kategoriji konačnog dohotka. Konačnim dohotkom smatraju se dohodak od imovine i imovinskih prava, kapitala i

drugog dohotka koji se smatra konačnim što znači da se za te vrste dohodaka ne može koristiti osobni odbitak, niti se oni iskazuju u godišnjoj prijavi poreza na dohodak (Lončar, 2020: 57-79).

Osobni odbitak je mjesečni dio dohotka koji se ne oporezuje porezom na dohodak, a sastoji se od osnovnog osobnog odbitka koji iznosi 530,90 EUR uz moguća uvećanja ako obveznik uzdržava članove uže obitelji ili djecu. Uvećanja se provode primjenom odgovarajućeg koeficijenta na osnovicu osobnog odbitka koja u 2023. godini iznosi 331,81 EUR. Porez na dohodak temeljem poslovnih knjiga plaća se po stopi od 20% i/ili 30%, ovisno o ostvarenom dohotku nakon umanjenja za olakšice, preneseni gubitak i osobni odbitak što čini oporezivi dohodak. Porezna stopa od 20% primjenjuje se na oporezivi dohodak u iznosu do 47.780,28 EUR, a na iznos oporezivog dohotka iznad 47.780,28 EUR primjenjuje se stopa poreza od 30% (Zakon o porezu na dohodak – redakcijski pročišćeni tekst, NN 115/16 - 151/22)

Samostalni obveznici, kao i trgovačka društva, dobit utvrđuju kao razliku prihoda i rashoda, a oporezivu dobit kao razliku prihoda i rashoda korigiranu za porezna uvećanja i/ili umanjenja te porezne gubitke (Belak et al. 2021.). Poreznoj upravi dužni su predavati prijavu poreza na dobit (obrazac PD) zajedno s bilancom te računom dobiti i gubitka.

U nastavku je prikazan izračun poreza za obveznike prema tri moguća načina oporezivanja dohotka od samostalne djelatnosti obrta pod sljedećim pretpostavkama: obveznik obavlja uslužnu djelatnost (usluge računalnog programiranja), ima prebivalište u Zagrebu, nema uzdržavanih članova, obvezno je osiguran temeljem djelatnosti koju obavlja, nije u sustavu PDV-a, svi računi za izvršene usluge su plaćeni u mjesecu u kojem su izdani kao i primljeni računi.

Tablica 17. Pretpostavljeni primici, prihodi, izdaci i rashodi za izračun poreza u 2023. godini (iznosi u EUR)

OPIS	MJESEČNI IZNOS	GODIŠNJI IZNOS
Izvršene i naplaćene usluge	3.100,00	37.200,00
Zakup prostora	350,00	4.200,00
Prijevoz radnika	47,78	573,36
Usluga knjigovodstva	80,00	960,00
Najam domene	6,00	72,00
Najam servera	15,00	180,00
Članarina obrtničkoj komori	-	121,04
Uredski materijal	40,00	480,00
Naknada za paušalnu prehranu radnika	66,37	796,44
Novčana nagrada za radni rezultat	-	995,43
Prigodne nagrade	-	663,62
Računalo nabavljeno u 5/2023	-	2.100,00
<i>Izračun amortizacije po stopi otpisa 100% : 2.100 / 12 * 7 = 1.225,00</i>		

Izvor: izrada autora

Tablica 18. Pregled godišnjih primitaka, prihoda, izdataka i rashoda za izračun poreza prema načinima oporezivanja u 2023. godini (iznosi u EUR)

OPIS	Način oporezivanja		
	Paušalni porez na dohodak	Porez na dohodak - poslovne knjige	Porez na dobit
Izvršene i naplaćene usluge	37.200,00	37.200,00	37.200,00
Ukupni primici / prihodi	37.200,00	37.200,00	37.200,00
Zakup prostora	-	4.200,00	4.200,00
Prijevoz radnika	-	573,36	573,36
Usluga knjigovodstva	-	960,00	960,00
Najam domene	-	72,00	72,00
Najam servera	-	180,00	180,00
Članarina obrtničkoj komori	-	121,04	121,04
Uredski materijal	-	480,00	480,00
Naknada za paušalnu prehranu radnika	-	796,44	796,44
Novčana nagrada za radni rezultat	-	995,43	995,43
Prigodne nagrade	-	663,62	663,62
Amortizacija računala 6 - 12/2023	-	1.225,00	1.225,00
Doprinosi MIO I, MIO II, zdravstvo	-	3.892,32	6.587,16
Porez na dohodak i prirez - plaća	-	-	1.903,68
Neto plaća	-	-	12.533,64
Ukupni izdaci / rashodi	-	14.159,21	31.291,37

Izvor: izrada autora

Tablica 19. Izračun paušalnog poreza na dohodak prema pretpostavljenim podacima (iznosi u EUR)

OPIS	IZNOS
Godišnji paušalni dohodak	5.972,53
Paušalni porez na dohodak 10%	597,25
Priraz porezu na dohodak 18%	107,51
Ukupno porez i priraz	704,76

Izvor: izrada autora

Kao što je vidljivo iz izračuna paušalni obrtnik za ukupne primitke 37.200,00 EUR ima godišnju obvezu poreza i priraza na paušalni dohodak u iznosu 704,76 EUR. Osim poreza, od primitaka je ostvario i odljeve za doprinose u iznosu 2.395,20 te za ostale troškove obavljanja djelatnosti u ukupnom iznosu od 8.113,04 EUR što znači da mu za tu godinu preostaje 25.987,00 EUR.

Tablica 20. Obračun paušalnog poreza na dohodak kad je obrt druga djelatnost (iznosi u EUR)

OPIS	IZNOS
Godišnji paušalni dohodak	5.972,53
Paušalni porez na dohodak 10%	597,25
Priraz porezu na dohodak 18%	107,51
Ukupno porez i priraz	704,76
Doprinos za MIO I 7,5%	447,94
Doprinos za MIO II 2,5%	149,31
Doprinos za zdravstveno osiguranje 7,5%	447,94
Ukupni doprinosi	1.045,19

Izvor: izrada autora

U usporedbi s obrtnikom koji je obvezno osiguran temeljem obavljanja samostalne djelatnosti, obrtnik koji obrt obavlja kao drugu djelatnost, za istu visinu primitaka ima manju obvezu za obvezne doprinose. Obveza plaćanja godišnjih doprinosa primjenjuje se na obveznike koji su uz obavljanje djelatnosti obrta u radnom odnosu, bez obzira na koje su radno vrijeme prijavljeni kod poslodavca. Primjerice, da je obveznik kod poslodavca prijavljen i na 6 minuta radnog vremena dnevno, koliko je najmanje moguće, istovremeno ne

može biti osiguran po osnovi obavljanja obrta i obvezan je plaćati godišnje doprinose prema ostvarenom razredu primitaka. U ovom slučaju obrtnik je od ukupnih primitaka na porez izdvojio 704,76 EUR, na godišnje doprinose 1.045,19 EUR i na ostale troškove poslovanja 8.113,04 EUR što znači da njemu u toj godini ostaje 27.337,01 EUR.

Tablica 21. Obračun poreza na dohodak za obveznika koji vodi poslovne knjige prema pretpostavljenim podacima (iznosi u EUR)

OPIS	IZNOS
Ukupni primici	37.200,00
Ukupni izdaci	14.159,21
Dohodak	23.040,79
Osobni oduzetak	6.370,80
Oporezivi dohodak	16.669,99
Porez na dohodak 20%	3.334,00
Priraz porezu na dohodak 18%	600,12
Ukupno porez i priraz	3.934,12
Dohodak nakon oporezivanja	19.106,67

Izvor: izrada autora prema Markota, Jurić, Božina, 2023.

Obrtnik koji vodi poslovne knjige za navedenu razinu primitaka ima ukupnu godišnju obvezu poreza i priraza u iznosu 3.934,12 EUR. Osim dohotka nakon oporezivanja obrtnik je kao fizička osoba primio i neoporezive primitke koji su činili izdatke u poslovnim knjigama u ukupnom iznosu 3.028,85 EUR što s dohotkom nakon oporezivanja čini iznos od 22.135,52 EUR.

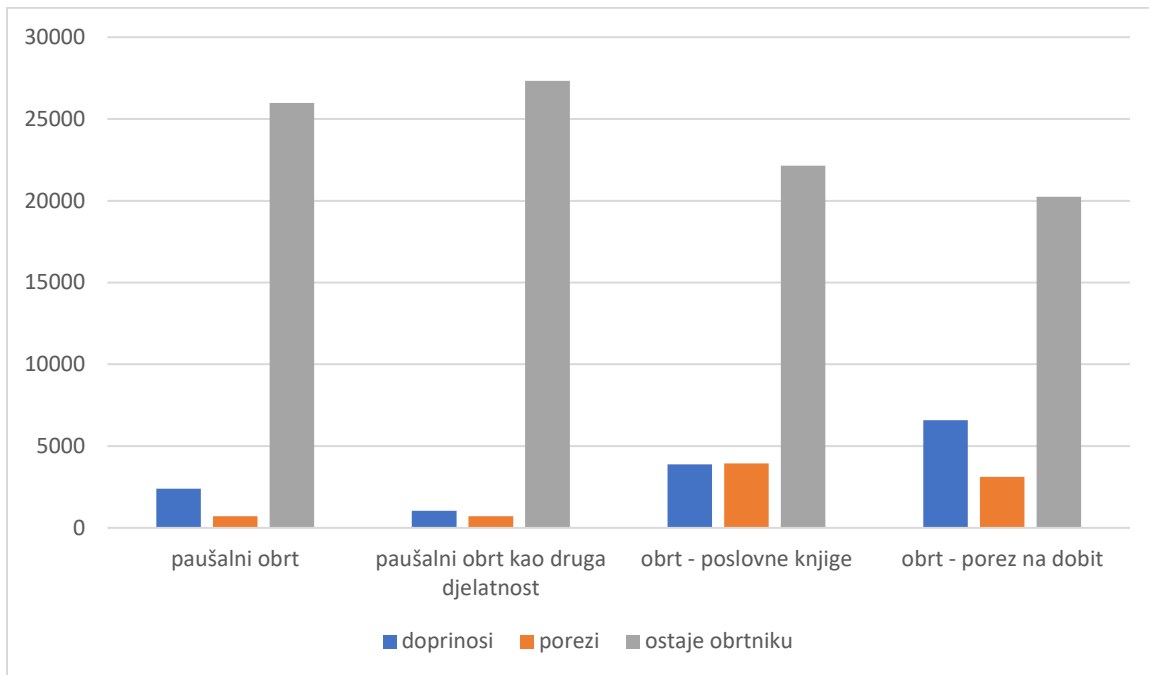
Tablica 22. Obračun poreza na dobit prema pretpostavljenim podacima (iznosi u EUR)

OPIS	IZNOS
Ukupni prihodi	37.200,00
Ukupni rashodi	31.291,37
Dobit	5.908,63
Osnovica poreza na dobit	5.908,63
Porez na dobit 10%	590,86
Dobit nakon oporezivanja	5.317,77
Porez na isplatu kapitala 10%	531,78
Prirezu porezu na isplatu kapitala 18%	95,72
Ukupan porez i prirez na isplatu kapitala	627,50
Neto dobit	4.690,27

Izvor: izrada autora prema Pravilnika o porezu na dobit – redakcijski pročišćeni tekst (NN 95/05 – 156/22), Šimurina et al. 2018., Vuk et al. 2023.

Obrtnik na kojeg se primjenjuje Zakon o porezu na dobit obvezan je plaćati porez na dobit koji u ovom slučaju iznosi 531,78 EUR. Međutim, osim poreza na dobit on je obvezan obračunati i platiti porez na isplatu kapitala i pripadajući prirez prilikom isplate dobiti. To znači da se od ostvarene bruto dobiti 20,62% odnosi na porez (pod uvjetom da je bruto dobit jednaka poreznoj osnovici), a ostatak čini njegovu neto dobit za isplatu. Iako u usporedbi s prethodna dva načina oporezivanja neto dobit iznosi puno manje od dohotka nakon oporezivanja porezom na dohodak, treba uzeti u obzir da je obrtnik u ovom slučaju kao fizička osoba ostvario i primitke od neto plaće i neoporezivih primitaka. Primici od neto plaće na godišnjoj razini iznose 12.533,64 EUR, od neoporezivih primitaka 3.028,85 EUR, što uz isplaćenu dobit iznosi ukupno 20.252,76 EUR.

Tablica 23. Usporedba iznosa doprinosa i poreza te ostatka dohotka / dobiti koji ostaju obrtniku (iznosi u EUR)

Izvor: izrada autora

4.3. Porez na dodanu vrijednost i mali porezni obveznici

Samostalna djelatnost obrta koja se paušalno oporezuje nije u sustavu poreza na dodanu vrijednost što znači da obveznik ne zaračunava PDV niti ima pravo na odbitak pretporeza. Međutim na nju se primjenjuje Zakon o porezu na dodanu vrijednost te se sukladno njemu paušalni obrtnik smatra malim poreznim obveznikom koji nije u sustavu PDV-a, ali je u određenim slučajevima registriran za potrebe PDV-a. Prema članku 75. Zakona o PDV-u mali porezni obveznik koji prima usluge iz članka 17. Zakona o PDV-u obavezan je plaćati PDV ako mu njih pruža obveznik koji nema sjedište u tuzemstvu (Zakon o porezu na dodanu vrijednost , NN 73/13 – 114/22). Članak 17. Zakona o PDV-u definira mjesto obavljanja usluga. Mjestom obavljanja usluge općenito se smatra mjesto primatelja usluge, osim u iznimnim slučajevima kao što su elektronički obavljene usluge, usluge u kulturi, usluge prijevoza i usluge vezane s nekretninama, a što je definirano člancima 18. do 24. Zakona o PDV-u. Osim članka 75. obveze malog poreznog obveznika regulira i članak 85. Zakona o PDV-u, a s kojim se propisuje obveza predaje Obrasca PDV za usluge primljene iz trećih zemalja, ili iz zemalja članica Europske unije.

U poslovanju s poslovnim subjektima iz država članica Europske unije mali porezni obveznik treba koristiti PDV identifikacijski broj (PDV ID broj). PDV ID broj je broj koji se dodjeljuje subjektu koji posluje s obveznicima iz Europske unije i pod kojim se to stjecanje vodi. Svaka država Europske unije ima propisan jedinstven format PDV ID broja, a u Hrvatskoj se on sastoji od predznaka HR i OIB-a obveznika. Hrvatski obveznik dodjelu PDV ID broja mora zatražiti od nadležne Porezne uprave putem Obrasca P-PDV koja temeljem Općeg poreznog zakona izdaje porezno rješenje o dodjeli VAT broja ako su za to zadovoljeni uvjeti (Božina et al. 2023.). Osim što porezni obveznik mora ishoditi PDV ID broj u svojoj državi nastana, subjekt s kojim sudjeluje u transakciji mora mu dostaviti svoj PDV ID broj kako bi se moglo utvrditi je li on valjan, tj. kako bi se zadovoljili uvjeti iz Direktive o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost Europske unije i da bi se na isporuku usluge mogao primijeniti prijenos porezne obveze. Provjera PDV ID broja provodi se u sustavu VIES koji služi razmjeni informacija o PDV-u između zemalja članica Europske unije, a koji je dostupan na internetskoj stranici www.europa.eu.

U slučaju pružanja usluga poslovni subjekti iz država članica Europske unije dužni su zatražiti izdavanje PDV ID broja. Nakon što mali porezni obveznik ishodi PDV ID broj i utvrdi da je i PDV ID broj njegovog kupca ili dobavljača usluge ispravan, isporuka usluge može se izvršiti. Takvo primanje ili izvršenje usluge mora se prijaviti Poreznoj upravi putem propisanih obrazaca.

Izvršenje usluge poreznom obvezniku iz Europske unije Poreznoj upravi se prijavljuje putem Obrasca PDV i Obrasca ZP.

Na PDV obrascu ukupan iznos izvršene usluge iskazuje se pod točkom I.4. Obavljene usluge unutar EU i pod točkom VI.4. Ukupno obavljene usluge poreznim obveznicima bez sjedišta u RH (EU + treće zemlje).

Na obrascu ZP (Zbirna prijava za isporuke dobara i usluga u druge države članice EU) iskazuju se isporuke usluge u članice Europske unije po pojedinim kupcima. Za svakog kupca navodi se njegov PDV ID broj i vrijednost usluge koja mu je isporučena. Ukupan zbroj isporuka u članice Europske unije mora odgovarati isporukama iskazanim u Obrascu PDV.

Temeljem članka 75. Zakona o porezu na dodanu vrijednost tuzemni porezni obveznik koji prima usluge i registriran je za potrebe PDV-a obvezan je obračunati i platiti PDV u Republici Hrvatskoj, ako isporuku usluga ili dobara obavlja inozemni obveznik koji nije registriran za potrebe PDV-a u Republici Hrvatskoj ili u tuzemstvu nema registrirano sjedište, prebivalište ili boravište (Zakon o porezu na dodanu vrijednost, NN 73/13 – 33/23). Za male porezne obveznike to znači da njihov dobavljač usluge ne obračunava PDV svoje države nastana na računu za isporuku već je hrvatski obveznik dužan zadužiti se za iznos PDV-a te ga platiti, bez prava na povrat pretporeza. Takve isporuke hrvatski obveznik mora iskazati u Obrascu PDV pod točkama pod točkama II. 8. – 10. prema pripadajućoj stopi PDV-a. Osim u Obrascu PDV primljene usluge obvezan je iskazati i u Obrascu PDV-S (Prijava za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica EU) u kojem se pojedinačno po dobavljačima i po njihovim PDV ID brojevima iskazuje iznos primljene usluge. Ukupan iznos primljenih usluga u Obrascu PDV-S mora odgovarati iznosu iskazanom u Obrascu PDV.

Kod stjecanja dobara od poreznih obveznika iz Europske unije opcionalno se primjenjuje prag stjecanja dobara što znači da obveznici koji primaju dobra ne moraju koristiti PDV identifikacijski broj do određenog iznosa isporuka. Prag stjecanja unosa robe iz Europske unije iznosi 10.000,00 EUR, tj. mali porezni obveznik u tekućoj kalendarskoj godini može steći dobra do tog iznosa, bez obveze ishođenja PDV ID broja. Ako porezni obveznik prijeđe prag stjecanja u tekućoj kalendarskoj godini, ili ga se dobrovoljno odrekne, od Porezne uprave mora zatražiti dodjelu PDV ID broja kojeg će koristiti u budućim transakcijama (Markota, 2022.). Prag stjecanja dobara ne primjenjuje se za stjecanja dobara koja podliježu trošarinama niti na stjecanje novih prijevoznih sredstava. Kod korištenja PDV ID broja za stjecanje dobara iz država članica Europske unije primatelj dobara obvezan je obračunati i platiti PDV po stopi po kojoj se to dobro oporezuje u Republici Hrvatskoj te o tome izvijestiti Poreznu upravu. Podaci o primljenim dobrima iz Europske unije iskazuju se pod točkom II. 5. – 7. u ovisnosti o stopi PDV-a koja se primjenjuje na primljena dobra. Osim Obrasca PDV mali porezni obveznik mora predati i Obrazac PDV-S u kojem pojedinačno po dobavljaču iskazuje vrijednosti stečenih dobara u izvještajnom razdoblju.

U slučaju kad mali porezni obveznik isporučuje dobra u zemlje Europske unije i ne koristi PDV ID broj, on nije obavezan takve isporuke prijavljivati Poreznoj upravi. Na računu za isporuku robe u zemlje EU obračun PDV-a je oslobođen temeljem članka 90. Zakona o PDV-u, tj. temeljem toga što mali porezni obveznik nije obavezan plaćati PDV na isporuke dobara.

Kod poslovanja s poreznim obveznicima iz trećih zemalja paušalni obrtnici kao mali porezni obveznici također imaju obveza što se tiče Zakona o PDV-u, ali nemaju obvezu ishođenja PDV ID broja. Pružene usluge obveznicima iz trećih zemalja obvezni su iskazati putem Obrasca PDV-a pod točkom I. 5. Obavljene isporuke osobama bez sjedišta u RH, dok se isporuke dobara ne moraju prijavljivati Poreznoj upravi već su oslobođene obračuna PDV-a temeljem članka 90. Zakona o PDV-u kao i u slučaju isporuka dobara obveznicima iz Europske unije.

U slučaju primanja usluga od obveznika iz trećih zemalja mali porezni obveznici dužni su se kod dobavljača registrirati kao poslovni subjekt temeljem čega im dobavljač neće obračunati PDV svoje zemlje, već se tuzemni porezni obveznik samostalno zadužuje za PDV u Republici Hrvatskoj putem Obrasca PDV (Markota, 2023.). Takve primljene usluge iskazuju se pod točkama II. 11. – 13. Primljene isporuke dobara i usluga od poreznih obveznika bez sjedišta u RH, po stopi PDV-a koja se primjenjuje na tu vrstu usluge.

Za uvoz robe koji obavlja mali porezni obveznik nadležna je Carinska uprava koja provodi carinski postupak te obračun PDV-a i carine. Mali porezni obveznik iznos PDV-a i carine plaća prema obavijesti Carinske uprave, bez prava na odbitak pretporeza i bez obveze da o tome samostalno izvještava Poreznu upravu.

Slika 5. Obrazac PDV

Obrazac PDV

POREZNI OBVEZNIK (naziv/ime i prezime i adresa: mjesto, ulica i broj)	POREZNI ZASTUPNIK (naziv/ime i prezime i adresa: mjesto, ulica i broj)	NADLEŽNA ISPOSTAVA POREZNE UPRAVE		
		PRIJAVA PDV-a ZA RAZDOBLJE		
PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ / OIB	PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ POREZNOG ZASTUPNIKA / OIB	OD [ ][ ][ ][ ]	DO [ ][ ][ ][ ]	GOD. [ ][ ][ ]
OPIS	POREZNA OSNOVICA (iznos u kunama i lipama)	PDV PO STOPI 5%, 13% i 25% (iznos u kunama i lipama)		
OBRAČUN PDV-a U OBAVLJENIM TRANSAKCIJAMA DOBARA I USLUGA – UKUPNO (I. + II.)		XX XXX		
I. TRANSAKCIJE KOJE NE PODLIJEŽU OPOREZIVANJU I OSLOBOĐENE - UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.)		XX XXX		
1. ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)		XX XXX		
2. ISPORUKE DOBARA OBAVLJENE U DRUGIM DRŽAVAMA ČLANICAMA		XX XXX		
3. ISPORUKE DOBARA UNUTAR EU		XX XXX		
4. OBAVLJENE USLUGE UNUTAR EU		XX XXX		
5. OBAVLJENE ISPORUKE OSOBAMA BEZ SJEDIŠTA U RH		XX XXX		
6. SASTAVLJANJE I POSTAVLJANJE DOBARA U DRUGOJ DRŽAVI ČLANICI EU		XX XXX		
7. ISPORUKE NOVIH PRIJEVOZNIH SREDSTAVA U EU		XX XXX		
8. TUZEMNE ISPORUKE		XX XXX		
9. IZVOZNE ISPORUKE		XX XXX		
10. OSTALA OSLOBOĐENJA		XX XXX		
II. OPOREZIVE TRANSAKCIJE – UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.+15.)				
1. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 5%				
2. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 13%				
3. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH po stopi 25%				
4. PRIMLJENE ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)				
5. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%				
6. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%				
7. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%				
8. PRIMLJENE USLUGE IZ EU po stopi 5%				
9. PRIMLJENE USLUGE IZ EU po stopi 13%				
10. PRIMLJENE USLUGE IZ EU po stopi 25%				
11. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%				
12. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%				
13. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%				
14. NAKNADNO OSLOBOĐENJE IZVOZA U OKVIRU OSOBNOG PUTNIČKOG PROMETA				
15. OBRAČUNANI PDV PRI UVOZU				
III. OBRAČUNANI PRETPOREZ - UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.+15.)				
1. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi od 5%				
2. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi od 13%				
3. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi od 25%				
4. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)				
5. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%				
6. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%				
7. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%				
8. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 5%				
9. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 13%				
10. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 25%				
11. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%				
12. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%				
13. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%				
14. PRETPOREZ PRI UVOZU				
15. ISPRAVCI PRETPOREZA	XX XXX			

Izvor: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/Documents/POREZ%20NA%20DODANU%20VRIJEDNOST/PDV.pdf
(13.9.2023.)

Slika 6. Obrazac ZP

POREZNA UPRAVA PODRUČNI URED (1)	
ISPOSTAVA (2)	

OBRAZAC ZP

PDV identifikacijski broj (3)	HR	
Porezni obveznik (naziv/ime i prezime) (4)		
Adresa (mjesto, ulica i broj) (5)		
PDV identifikacijski broj poreznog zastupnika (6)	HR	

ZBIRNA PRIJAVA

Zbirna prijava za isporuke dobara i usluga u druge države članice Europske unije
Za mjesec _____ godina _____

(7)

Red. br.	Kôd države	PDV identifikacijski broj primatelja (bez kôda države)	Vrijednost isporuke dobara (u eurima i centima)	Vrijednost isporuke dobara u postupcima 42 i 63 (u eurima i centima)	Vrijednost isporuke dobara u okviru trostranog posla (u eurima i centima)	Vrijednost obavljenih usluga (u eurima i centima)
(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
Ukupna vrijednost			(15)	(16)	(17)	(18)
Aranžman za premještanje dobara						
Red. br.	Kôd države primatelja	PDV identifikacijski broj potencijalnog primatelja	PDV identifikacijski broj potencijalnog primatelja koji je zamijenjen	Povrat dobara		
(19)	(20)	(21)	(22)	(23)		

Potvrđujem istinitost navedenih podataka.	
Obračun sastavio (ime i prezime) (24)	

Potpis (25)	
Broj telefona/fax/e-mail (26)	

Izvor: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/Documents/POREZ%20NA%20DODANU%20VRIJEDNOST/ZP.pdf
(13.9.2023.)

Slika 7. Obrazac PDV-S

POREZNA UPRAVA PODRUČNI URED (1)	
ISPOSTAVA (2)	

OBRAZAC PDV-S

PDV identifikacijski broj (3)	HR	
Porezni obveznik (naziv/ime i prezime) (4)		
Adresa (mjesto, ulica i broj) (5)		
PDV identifikacijski broj poreznog zastupnika (6)	HR	

Prijava za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica Europske unije
Za mjesec _____ godina _____

(7)

Red. br. (8)	Kôd države isporučitelja (9)	PDV identifikacijski broj isporučitelja (bez kôda države) (10)	Vrijednost stečenih dobara (u eurima i centima) (11)	Vrijednost primljenih usluga (u eurima i centima) (12)
Ukupna vrijednost			(13)	(14)

Potvrđujem istinitost navedenih podataka.	
Obračun sastavio (ime i prezime) (15)	

Potpis (16)	
Broj telefona/fax/e-mail (17)	

Izvor: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/Documents/POREZ%20NA%20DODANU%20VRIJEDNOST/PDV-S.pdf
(13.9.2023.)

Posebnu kategoriju pri obračunu PDV-a čini prodaja usluga iz članka 16. – 26. Zakona o PDV-u ili dobara na daljinu (e-trgovina). Usluge obuhvaćene navedenim člancima su između ostalog telekomunikacijske usluge, usluge radijskog i televizijskog emitiranja, elektronički obavljene usluge i usluge prijevoza (Zakon o porezu na dodanu vrijednosti, NN 73/13 – 33/23). Prodajom usluga ili dobara na daljinu smatraju se isporuke izvršene isključivo fizičkim osobama koje nisu porezni obveznici unutar Europske unije. Uređenje e-trgovine u Hrvatskoj proizlazi iz usklađenja s Direktivom Vijeća EU 2017/2455 i Direktivom Vijeća EU 2019/1995. Do praga za isporuke usluga i dobara na daljinu, koji iznosi 10.000,00 EUR tijekom godine, obveznici nemaju obveza po pitanju obračuna PDV-a, već prilikom isporuka koriste oslobođenje od plaćanja PDV-a kao mali porezni obveznici. O ukupnim isporukama trebaju obavještavati Poreznu upravu putem Obrasca e-trgovina u kojoj iskazuju ukupne isporuke po državama članicama najkasnije do 20. siječnja za prethodnu kalendarsku godinu.

Prelaskom praga mali porezni obvezi imaju obvezu obračunavanja i plaćanja PDV-a zemlje u koju je isporuka obavljena, tj. u zemlji potrošnje, što mogu napraviti na dva načina.

Prvi način je da se u Hrvatskoj registriraju u OSS (One Stop Shop) sustav kao korisnici posebnog postupka oporezivanja za usluge i prodaju dobara na daljinu. OSS sustav uveden je 1. srpnja 2021. godine kako bi olakšao postupak prodaje na daljinu budući da je njime obveznicima omogućeno da se za te potrebe registriraju u svojoj državi članici (Markota, 2023.). Ako obveznik koristi OSS sustav, PDV obračunava po stopi koja je važeća u zemlji članici isporuke, a o ukupno izvršenim isporukama po pojedinoj državi članici Poreznu upravu dužan je obavještavati putem PDV prijave koja je dostupna na digitalnom portalu Porezne uprave. PDV prijava podnosi se tromjesečno, a najkasnije do kraja tekućeg mjeseca koji slijedi zadnjem mjesecu izvještajnog kvartala. Temeljem podnesene prijave obveznik mora izvršiti uplatu PDV-a, također do zadnjeg dana mjeseca koji slijedi nakon zadnjeg mjeseca izvještajnog kvartala, a uplaćeni iznos PDV-a zakonodavac prosljeđuje zemljama za koje je obračunata i plaćena obveza PDV-a.

Drugi način koji porezni obveznici mogu koristiti prilikom prodaje na daljinu je registracija za potrebe PDV-a u svakoj zemlji članici u kojoj izvršavaju isporuku krajnjim potrošačima (Markota, 2023.). To sa sobom nosi obvezu da hrvatski obveznik izdaje račune po propisima

svake pojedine države članice i da u svakoj od njih obračunava i plaća PDV te o tome izvještava njihova nadležna tijela.

Slika 8. Stope poreza na dodanu vrijednost u državama članicama Europske unije

Popis stopa PDV-a koje se primjenjuju u zemljama EU-a (posljednji put ažuriran 23. ožujka 2022.)					
Država članica	Oznaka države	Standardna stopa	Snižena stopa	Vrlo snižena stopa	Parking stopa
Austrija	AT	20	10 / 13	–	13
Belgija	BE	21	6 / 12	–	12
Bugarska	BG	20	9	–	–
Cipar	CY	19	5 / 9	–	–
Češka	CZ	21	10 / 15	–	–
Njemačka	DE	19	7	–	–
Danska	DK	25	–	–	–
Estonija	EE	20	9	–	–
Grčka	EL	24	6 / 13	–	–
Španjolska	ES	21	10	4	–
Finska	FI	24	10 / 14	–	–
Francuska	FR	20	5,5 / 10	2,1	–
Hrvatska	HR	25	5 / 13	–	–
Mađarska	HU	27	5 / 18	–	–
Irska	IE	23	9 / 13,5	4,8	13,5
Italija	IT	22	5 / 10	4	–
Litva	LT	21	5 / 9	–	–
Luksemburg	LU	17	8	3	14
Latvija	LV	21	12 / 5	–	–
Malta	MT	18	5 / 7	–	–
Nizozemska	NL	21	9	–	–
Poljska	PL	23	5 / 8	–	–
Portugal	PT	23	6 / 13	–	13
Rumunjska	RO	19	5 / 9	–	–
Švedska	SE	25	6 / 12	–	–
Slovenija	SI	22	5 / 9,5	–	–
Slovačka	SK	20	10	–	–

Izvor: https://europa.eu/youreurope/business/taxation/vat/vat-rules-rates/index_hr.htm
(13.9.2023.)

Osim prijave PDV-a korisnici sustava OSS dužni su voditi i evidenciju propisanu člankom 125. i 125.h. Zakona o PDV-u koja sadrži podatke koje propisuje Provedbena uredba Vijeća EU 2019/2026 i 282/2011. Elementi koje ta evidencija treba sadržavati su država u koju je isporučeno dobro ili usluga, opis vrste usluge ili količina isporučene robe, porezna osnovica i naznaka valute, povećanja ili smanjenja porezne osnovice, stopa PDV-a koja se primjenjuje u državi članici isporuke, svota PDV-a za uplatu, datum i svota uplate, predujmovi za isporuke, broj računa i sadržaj računa, mjesto oporezivanja robe ili usluge te iznosi povrata robe uz dokaze, osnovicu i stopu PDV-a.

Slika 9. Primjer evidencije isporuka korisnika OSS sustava

Red. br.	Država u koju je isporučeno dobro / usluga	Opis vrste usluge / količina isporučene robe	Datum isporuke	Porezna osnovica i naznaka valute - €	Povećanja / smanjenja porezne osnovice	Stopa PDV-a	Svota PDV-a za uplatu i naznaka valute - €	Datum i svota uplate u €	Predujmovi za isporuke u €	Račun i sadržaj računa	Usluge – mjesto oporezivanja Roba – mjesto početka i isporuke	Povrat robe – dokaz, osnovica i stopa PDV-a
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1.	AUSTRIJA	10 okvira – slike	10. 2. 23.	44,44	–	20 %	8,89	10. 2. 23. 53,33	–	1–2–3 okviri	RH – Austrija	–
2.	SLOVENIJA	5 okvira – slike	12. 2. 23.	21,86	–	22 %	4,81	12. 2. 23. 26,67	–	2–2–3 okviri	RH – Slovenija	–
3.	NJEMAČKA	20 okvira – slike	20. 2. 23.	89,64	–	19 %	17,03	20. 2. 23. 106,67	–	3–2–3 okviri	RH – Njemačka	–
4.	SLOVENIJA	elektronič. u.	1. 3. 23.	218,58	–	22 %	48,09	1. 3. 23. 266,67	–	4–2–3 elektronič. u.	Slovenija	–
5.	MAĐARSKA	elektronič. u.	14. 3. 23.	104,98	–	27 %	28,34	14. 3. 23. 133,32	–	5–2–3 elektronič. u.	Mađarska	–
6.	GRČKA	elektronič. u.	3. 3. 23.	53,77	–	24 %	12,90	3. 3. 23. 66,67	–	6–2–3 elektrinič. u.	Grčka	–
UKUPNO OBVEZA ZA PDV – POSEBNI P. – OSS ZA 1. – 3. 2023.		–	–	–	–	–	120,06	–	–	–	–	–

Izvor: Markota, 2023., <https://www.rrif.hr/clanakfull-22451/> (1.9.2023.)

Slika 10. Obrazac e-trgovina

Obrazac e-trgovina

OIB	
Porezni obveznik (naziv/ime i prezime)	
Adresa (mjesto, ulica i broj)	

Pregled telekomunikacijskih usluga, radio i tv emitiranja i elektronički obavljenih usluga te isporuka dobara na daljinu osobama koje nisu porezni obveznici u EU

OD ____ | ____ | ____ DO ____ | ____ | ____ GOD. ____ | ____ | ____

Država članica	Vrijednost obavljenih usluga (u eurima i centima)	Vrijednost isporuke dobara (u eurima i centima)	Ukupno (u eurima i centima)
	1	2	(1+2)
Austrija			
Belgija			
Bugarska			
Cipar			
Češka			
Danska			
Estonija			
Finska			
Francuska			
Grčka			
Irska			
Italija			
Latvija			
Litva			
Luksemburg			
Mađarska			
Malta			
Nizozemska			
Njemačka			
Poljska			
Portugal			
Rumunjska			
Slovačka			
Slovenija			
Španjolska			
Švedska			
Ukupno			

Potvrđujem istinitost navedenih podataka.	
Pregled popunio (ime i prezime)	

Mjesto i datum: _____

Potpis: _____

Izvor: https://www.porezna-uprava.hr/HR_obraci/Documents/POREZ%20NA%20DODANU%20VRIJEDNOST/e-trgovina.pdf (13.9.2023.)

5. OPĆI POREZNI ZAKON I PRIKRIVENI NESAMOSTALNI RAD

5.1. Obilježja prikrivenog nesamostalnog rada

Porezna uprava je analizom i uvidom u Informacijski sustav (ISPU) utvrdila porast obveznika koji dohodak utvrđuju u paušalnoj svoti i to najviše u razredima djelatnosti M, J, N I S. Navedeni razredi iz Nacionalne klasifikacije djelatnosti 2007. – NKD 2007. obuhvaćaju stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, informacije i komunikacije, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti te ostale uslužne djelatnosti (Petrikić, Plevnik, 2021.). Porezna uprava je utvrdila i postojanje nepravilnosti kod korištenja paušalnih obrta, a koje se sastoje od izbjegavanja sklapanja ugovora o radu i posljedično od izbjegavanja plaćanja poreza i doprinosa koji proizlaze iz nesamostalnog rada.

Od 1. siječnja 2020. godine Općim poreznim zakonom propisana su obilježja nesamostalnog rada u članku 12.a. Njime se uređuje korištenje poreznih pogodnosti suprotno svrsi zakona što se posebno primjenjuje na korištenje organizacijskih oblika s nižim poreznim stopama, između ostalog za ugovaranje obavljanja posla koji ima obilježja nesamostalnog rada s poreznim obveznikom koji za to koristi neki od organizacijskih oblika. Paušalni obrt je pogodan organizacijski oblik budući da ima najmanja davanja u vidu poreza i doprinosa što je i iskazano u prijašnjim izračunima u ovom radu. Opći porezni zakon propisuje da se u slučajevima kada porezni obveznici koriste porezne pogodnosti protivno svrsi zakona, obračunavaju porezne obveze kao da nije bilo korištenja tih pogodnosti, a za definiciju prikrivenog nesamostalnog rada upućuje na propise koji uređuju porez na dohodak (Opći porezni zakon – redakcijski pročišćeni tekst, NN 115/16 – 114/22). Obveznikom plaćanja utvrđenih poreznih obveza smatra se primatelj primitka dok se isplatelj tih primitaka smatra jamcem platcem, bez obzira je li on rezident Republike Hrvatske ili nije.

U Zakonu o porezu na dohodak su člankom 27.a propisana obilježja nesamostalnog rada koja se sastoje od tri kriterija – kontrola ponašanja, financijska kontrola i odnos stranaka (Zakon o porezu na dohodak – redakcijski pročišćeni tekst, NN 115/16 – 151/22). Navedeni kriteriji pobliže su opisani člancima 32.f do 32.h Pravilnika o porezu na dohodak.

Kriterij kontrole ponašanja iz članka 32.f Pravilnika obuhvaća uvjete koji, ako su zadovoljeni, znače da poslodavac usmjerava i kontrolira rad posloprimca. Elementi kontrole ponašanja

navedeni u Pravilniku su određivanje mjesta rada, upute o načinu izvršavanja posla, vođenje evidencije radnog vremena za posloprimca, nadzor nad dinamikom izvršenja posla i obveza posloprimca da o njoj izvještava poslodavca, korištenje opreme poslodavca te obučavanje posloprimca o načinu na koji će izvršavati posao (Pravilnik o porezu na dohodak – redakcijski pročišćeni tekst, NN 95/05 – 156/22).

Članak 32.g Pravilnika definira kriterij financijske kontrole koji pokazuju usmjerava li poslodavac, ili ima na to pravo, financijske i poslovne aspekte posloprimca. Elementi financijske kontrole su nadoknada poslovnih i putnih troškova posloprimca, ulaganje u opremu posloprimca, određivanje proizvoda i usluga koje posloprimac može koristiti u izvršenju posla, kontrola načina i opsega pružanja usluga posloprimca na tržištu i dinamika isplata koje poslodavac obavlja (isplaćuju li se novčani iznosi svaki mjesec i/ili u približno istim iznosima (Pravilnik o porezu na dohodak – redakcijski pročišćeni tekst, NN 95/05 – 156/22).

Kriterij odnosa stranaka definiran je člankom 32.h Pravilnika i obuhvaća obilježja ugovornog odnosa, netipična prava koja obično proizlaze iz radnog odnosa, posljedice raskidanja ugovorenih poslova za posloprimca, razdoblje trajanja posla i uobičajenost obavljanja takvih poslova na tržištu od strane subjekata koje obavljaju istu djelatnost kao i isplatitelj primitka.

Osim tri kriterija definiranih Pravilnikom, člankom 32.i dopušta se utvrđivanje prikrivenog nesamostalnog rada i prema drugim kriterijima, a koji u njemu nisu navedeni, ako oni u nekom odnosu mogu predstavljati obilježje nesamostalnog rada (Pravilnik o porezu na dohodak – redakcijski pročišćeni tekst, NN 95/05 – 156/22). Kriteriji ne moraju biti svi istodobno ispunjeni da bi se određeni odnos mogao smatrati prikrivenom nesamostalnim radom.

5.2. Postupanje Porezne uprave u slučajevima korištenja paušalnog oporezivanja dohotka protivno svrsi Zakona

Provjeru prikrivenog nesamostalnog rada, utvrđivanje i rješavanje postupka provodi Porezna uprava. Porezna uprava je prve postupke provjere pokrenula nad paušalnim obrtnicima koji pružaju usluge iz razreda djelatnosti J, M, N i S, a koji su ostvarili primitke iz posljednja dva razreda primitaka (Petrikić, Plevnik, Pezo, 2021.). Postupak provjere počinje neizravnim nadzorom poreznog obveznika koji se sastoji od provjera podataka iz informacijskog sustava

Porezne uprave i javno dostupnih podataka, a kako bi utvrdila ima li porezni obveznik samostalnost u obavljanju posla.

Ako u neizravnom nadzoru porezni obveznik ne zadovoljava uvjete za samostalnost u obavljanju djelatnosti, Porezna uprava mu dostavlja Upitnik NR kojeg je obvezan popuniti i dostaviti. Upitnik NR sastoji se od pitanja kojima se utvrđuje postojanje kontrole ponašanja, financijske kontrole i odnosa stranaka. Na samom početku Upitnika postavljeno je pitanje o postojanju isplatitelja primitaka koji čini 50% ili više od 50% ukupnih primitaka poreznog obveznika nad kojim se vrši provjera. Ako porezni obveznik nema kupca koji čini više od 50% njegovog ukupnog primitka, njegov Upitnik se zaključuje bez ikakve provjere ostalih kriterija kontrole.

Ako Porezna uprava nakon neizravnog nadzora i primljenog Upitnika NR utvrdi kontrolu nad primateljem primitaka, ona o tome donosi rješenje kojim primatelju utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada te obvezu poreza i doprinosa. Iznos primitka za kojeg je utvrđeno da je dohodak od nesamostalnog rada smatra se ukupnim troškom rada. On se sastoji od bruto osnovice i doprinosa za zdravstveno osiguranje. U izračunu poreza i doprinosa priznaje se osobni odbitak poreznog obveznika za razdoblje u kojem je utvrđen nesamostalni rad. Porezni obveznik može iznos utvrđenog ukupnog troška rada naknadno izuzeti iz obrasca PO-SD, tj. ne iskazuje ga kao primitke u paušalnom obrtu.

Tablica 24. Izračun za potrebe oporezivanja obrtniku kojem je utvrđeno obilježje nesamostalnog rada za posao/usluge u vrijednosti 150.000,00 kn na godišnjoj razini

Izračun za 2020.	U kunama
Ukupan primitak / Vrijednost usluge - Bruto II	150.000,00
Doprinos na plaću - 16,5%	21.244,63
Bruto I - osnovica za obračun doprinosa	128.755,36
Doprinosi MIO I. stup 15%	19.313,30
Doprinosi MIO II. stup 5%	6.437,77
Ukupni doprinosi iz plaće - 20%	25.751,07
Dohodak	103.004,29
Osobni odbitak	48.000,00
Porezna osnovica	55.004,29

Izvor: Ivana Petrikić, Petar Plevnik, Sandra Pezo: Korištenje poreznih pogodnosti protivno svrsi zakona (prikriveni nesamostalni rad)

U nastavku je i izračun poreza na dohodak od nesamostalnog rada čija je stopa za 2020. godinu bila 24%. Na iznos poreza na dohodak obračunava se i pripadajući priziv u ovisnosti o prebivalištu / boravištu obveznika.

Tablica 25. Izračun poreza na dohodak za obveznika kojem je utvrđeno obilježje nesamostalnog rada

Dohodak	103.004,29
Osobni odbitak	48.000,00
Porezna osnovica	55.004,29
Porez na dohodak 24%	13.201,03

Izvor: izrada autora

Iz prethodne dvije tablice vidljivo je da bi obveznik kojem su utvrđena obilježja nesamostalnog rada morao platiti ukupno 60.196,73 kn doprinosa i poreza na dohodak za ukupne godišnje primitke od 150.000,00 kn.

Člankom 32.a, točka 6., propisano je da utvrđivanje prikrivenog nesamostalnog rada ne utječe na osnovu osiguranja poreznog obveznika koji je izvršio posao temeljem koje je upisan u matičnu evidenciju obveznih osiguranika. To znači da je obveznik u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje i dalje osiguran kao fizička osoba koja obavlja samostalnu djelatnost, bez ikakve evidencije o nesamostalnom radu kojeg je utvrdila Porezna uprava, iako se prema članku 32.a Pravilnika o porezu na dohodak isplatitelj primitka smatra poslodavcem, a primatelj primitka posloprimcem. Nedefinirano je što se u ovom slučaju događa sa svim ostalim pravima i obvezama koje proizlaze iz nesamostalnog rada, tj. iz Zakona o radu.

U 2022. godini Ustavnom sudu Republike Hrvatske predan je prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom s prijedlogom za privremenom obustavom izvršenja svih pojedinačnih akata i radnji koje se poduzimaju temeljem Općeg poreznog zakona, Zakona o porezu na dohodak, Pravilnika o porezu na dohodak i Ustava Republike Hrvatske, a vezano za problematiku utvrđivanja prikrivenog nesamostalnog rada kod paušalnih obrtnika. Do danas Ustavni sud nije donio ocjenu ustavnosti prema dostavljenom prijedlogu.

6. ZAKLJUČAK

Ciljevi rada koji su kroz njega postignuti su opisivanje pojma obrta, pregled razvoja propisa koji uređuju poreza na dohodak od samostalnih djelatnosti i obveznih doprinosa. U tu svrhu je dan izračun davanja za sve oblike oporezivanja djelatnosti obrta. U komparaciji oporezivanja obrta paušalno oporezivanje obrtnika pokazalo se najjednostavnijim i najpovoljnijim oblikom oporezivanja. Rezultat te činjenice i promjena kriterija za primjenu paušalnog oporezivanja u promatranom razdoblju je povećan broj obveznika koji ga primjenjuju. Podizanjem pragova primitaka paušalni obrtnici izjednačeni su s trgovačkim društvima po pitanju ulaska u sustav PDV-a koji posljedično definira i trenutak početka vođenja poslovnih knjiga obrta. Zakonodavac je za utvrđivanje dohotka od paušalnog obrta procijenio da ostvaruju 85% izdataka od razreda primitaka kojem pripadaju što izjednačuje uslužne sa svim ostalim djelatnostima, iako ne mogu imati istu razinu izdataka zbog prirode posla. Mišljenje autorice je da se time ostale djelatnosti stavljaju u nepovoljniji položaj.

Zakonodavac je uvođenjem većih pragova primitaka postigao cilj poticanja samozapošljavanja, no pojavile su se i negativne strane u oblicima porezne evazije i korištenja tog organizacijskog i poreznog oblika suprotno svrsi zakona. Njegovo korištenje suprotno svrsi zakona rezultiralo je takozvanim „progonom paušalaca“ koji su, nakon što su poticani na korištenje paušalnog oporezivanja, postali subjektima provjere od strane Porezne uprave pod nejasnim i selektivnim kriterijima. Porezna uprava je u svom službenom glasilu navela kako s vremenom namjerava proširiti procese provjere i na ostale djelatnosti, međutim to se nije dogodilo, čemu su vjerojatno pridonijele velika medijska pažnja i na kraju prijedlog za ocjenom ustavnosti. Iako paušalno oporezivanje dohotka od obrta pridonosi obveznicima koji tek započinju svoje poslovanje, dugotrajan način ovog načina oporezivanja utječe na njihova prava iz obveznih osiguranja, kao što su mirovine, naknade za vrijeme privremene spriječenosti za rad te roditeljske i roditeljske naknade. Navedena prava ostvaruju se temeljem osnovica za obračun i plaćanje doprinosa, a čiji su iznosi vrlo niski što je i prikazano u ovom radu kroz duže vremensko razdoblje.

Autorica ovog rada je mišljenja kako bi kriteriji za paušalno oporezivanje dohotka trebali biti prilagođeni vrsti djelatnosti koju obrtnik obavlja, da bi osnovice za obvezne doprinose trebale barem biti jednake minimalnoj bruto plaći, te da je prag primitaka previsok u odnosu na druge načine oporezivanja.

LITERATURA

Belak, V., Božina, A., Brkanić Pongračić, S., Brkanić, V., Cirkveni Filipović, T., Dremel, N., Guzić, Š. ... Vuk, J. (2021.), *Računovodstvo poduzetnika*, Zagreb, RRIF Plus d.o.o.

Božina, A. (2012.), Obračun doprinosa kada se samostalna djelatnost obavlja uz radni odnos, *Računovodstvo, revizija i financije*, 12(11), 141-148

Božina, A. (2014.), Doprinosi za zdravstveno osiguranje po stopi od 13% i 15%, *Računovodstvo, revizija i financije*, 14(5), 91-97.

Božina, A. (2016.), Izmjene u porezu na dohodak i doprinosima od 2017. godine, *Računovodstvo, revizija i financije*, 16(12), 24-30

Božina, A. (2016.), Nova minimalna plaća za 2016. godinu, *Računovodstvo, revizija i financije*, 16(1), 243-246

Božina, A., Brkanić, V., Cirkveni Filipović, T., Jurić, Đ., Markota, Lj., Vuk, J. (2023.), *Porez na dodanu vrijednost*, Zagreb, RRIF Plus d.o.o.

Cipek, K., Lelas, B. (2007.), Primjena novog Pravilnika o paušalnom oporezivanju, *Računovodstvo, revizija i financije*, 07(2), 153-161

Lončar, G. (2020.), Drugi dohodak koji se ne smatra konačnim, *Porezni vjesnik*, 20(12), 57-79.

Mahović Komljenović, M. (2012.), Novi uvjeti za paušalno oporezivanje samostalnih djelatnosti obrta, poljoprivrede i šumarstva u 2013., *Računovodstvo, revizija i financije*, 12(11), 88-96.

Mahović Komljenović, M. (2014.), Paušalno oporezivanje samostalnih djelatnosti u 2015. i godišnje izvješće za 2014., *Računovodstvo, revizija i financije*, 14(12), 214-223

Mahović Komljenović, M. (2017.), Paušalno oporezivanje samostalne djelatnosti u 2017. godini, *Računovodstvo, revizija i financije*, 17(2), 43-49.

Mahović Komljenović, M. (2017.), Paušalno oporezivanje samostalne djelatnosti u 2018. i obveze za 2017. godinu, *Računovodstvo, revizija i financije*, 17(11), 178-187

Mahović Komljenović, M. (2022.), Paušalno utvrđivanje dohotka i podnošenje godišnjeg izvješća za 2022. godinu na Obrascima PO-SD-Z i PO-SD, *Računovodstvo i financije*, 22(12), 117-131

Markota, Lj. (2023.), Posebnosti u oporezivanju dobara malih poreznih obveznika, *Računovodstvo, revizija i financije*, 23(9), 113-125.

Markota, Lj. (2023.), Prijava posebnog postupka oporezivanja OSS – u eurima, *Računovodstvo, revizija i financije*, 23(5), 138-144.

Markota, Lj., Jurić, Đ., Božina, A. (2023.), Godišnji obračun poslovanja obrtnika i slobodnih zanimanja za 2022. godinu, *Računovodstvo, revizija i financije - Prilog obrtnici 1/2023*, 1-91.

Markota, Lj., Mahović Komljenović, M. (2022.), Prijava paušalnog poreza na dohodak na Obrascima PO-SD i PO-SD-Z za 2022. godinu, *Računovodstvo, revizija i financije*, 22(12), 194-204.

Opći porezni zakona - redakcijski pročišćeni tekst, Narodne novine br. 115/16., 106/18., 121/19., 32/20., 42/20., 114/22. (2016.), https://www.porezna-uprava.hr/hr_propisi/_layouts/15/in2.vuk2019.sp.propisi.intranet/propisi.aspx#id=pro1625

Petrikić, I., Plevnik P., Pezo, S. (2021.), Korištenje poreznih pogodnosti protivno svrsi zakona (prikriveni nesamostalni rad), *Porezni vjesnik*, 21(11), 20-37.

Pezo, S. (2020.), Novosti u Pravilniku o paušalnom oporezivanju djelatnosti iznajmljivanja i organiziranja smještaja u turizmu te novosti u paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, *Porezni vjesnik*, 21(2), 70-83.

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, Narodne novine br. 61/2012. (2012.), https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2012_06_61_1482.html

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, Narodne novine br. 160/2013. (2013.), https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_12_160_3353.html

Pravilnik o obliku i načinu vođenja obrtnog registra, Narodne novine br. 58/09. (2009.), https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_05_58_1364.html

Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti - redakcijski pročišćeni tekst, Narodne novine br. 1/20., 1/21., 156/22., 15/23. (2020.), https://www.porezna-uprava.hr/hr_propisi/_layouts/15/in2.vuk2019.sp.propisi.intranet/propisi.aspx#id=pro2727

Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, Narodne novine br. 143/2006 (2006.), https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2006_12_143_3249.html

Pravilnik o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, Narodne novine br. 1/2017 (2017.), https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_01_1_5.html

Pravilnik o porezu na dobit - redakcijski pročišćeni tekst, Narodne novine br. 95/05., 133/07., 156/08., 146/09., 123/10., 137/11., 61/12., 146/12., 160/13., 12/14., 157/14., 137/15., 1/17., 2/18., 1/19., 1/20., 59/20., 1/21., 156/22. (2005.), https://www.porezna-uprava.hr/hr_propisi/_layouts/15/in2.vuk2019.sp.propisi.intranet/propisi.aspx#id=pro23

Pravilnik o porezu na dohodak - redakcijski pročišćeni tekst, Narodne novine br. 10/17., 128/17., 106/18., 1/19., 80/19., 1/20., 74/20., 1/21., 102/22., 112/22., 156/22., 1/23., 56/23. (2017.), https://www.porezna-uprava.hr/hr_propisi/_layouts/15/in2.vuk2019.sp.propisi.intranet/propisi.aspx#id=gru2

Pravilnik o samostalnim djelatnostima koje se mogu paušalno oporezivati te načinu utvrđivanja i oporezivanja paušalnog dohotka, Narodne novine br. 90/2003 (2003.), https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2003_05_90_1144.html

Šarić, D. (2023.), Doprinos Hrvatskoj obrtničkoj komori u 2023. godini, *Računovodstvo i financije*, 23(2), 190-192.

Šimurina, N., Dražić Lutilsky, I., Barbić, D., Dragija Kostić, M. (2018.), *Osnove porezne pismenosti*, Zagreb, Narodne novine d.d.

Turković Jarža, L. (2013.), Doprinosi za osiguranje obveznika paušalnog oporezivanja dohotka, *Računovodstvo, revizija i financije*, 13(15), 134-137

Vuk, J., Petarčić, I., Jurić, Đ., Cirkveni Filipović, T., Marjanović Kavanagh, I., Brkanić Pongračić, I., Guzić, Š. (2023.), Sastavljanje financijskih i poreznih izvještaja za 2022. godinu za poduzetnike, *Računovodstvo, revizija i financije - Prilog godišnji obračun 1/2023.*, 1-202.

Zakon o doprinosima - redakcijski pročišćeni tekst, Narodne novine br. 84/08., 152/08., 94/09., 18/11., 22/12., 144/12., 148/13., 41/14., 143/14., 115/16., 106/18., 33/23. (2008.), https://www.porezna-uprava.hr/hr_propisi/_layouts/15/in2.vuk2019.sp.propisi.intranet/propisi.aspx?id=pro1625

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit, Narodne novine br. 95/1994 (1994.), https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1994_12_95_1639.html

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak, Narodne novine br. 22/2012 (2012.), https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2012_02_22_570.html

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak, Narodne novine br. 150/2002 (2002.), https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2002_12_150_2440.html

Zakon o minimalnoj plaći, Narodne novine br. 118/18., 120/21. (2018.), <https://www.zakon.hr/z/400/Zakon-o-minimalnoj-pla%C4%87i>

Zakon o obrtu, Narodne novine br. 143/13., 127/19., 41/20. (2013.), <https://www.zakon.hr/z/297/Zakon-o-obrtu>

Zakon o porezu na dobit - redakcijski pročišćeni tekst, Narodne novine br. 177/04., 90/05., 57/06., 146/08., 80/10., 22/12., 148/13., 143/14., 50/16., 115/16., 106/18., 121/19., 32/20., 138/20., 114/22. (2004.), https://www.porezna-uprava.hr/hr_propisi/_layouts/15/in2.vuk2019.sp.propisi.intranet/propisi.aspx?id=gru3

Zakon o porezu na dodanu vrijednost, Narodne novine br. 73/13., 148/13., 143/14., 115/16., 106/18., 121/19., 138/20., 39/22., 113/22., 33/23; Rješenje USRH 99/13, 153/13 (2013.), https://www.porezna-uprava.hr/hr_propisi/_layouts/15/in2.vuk2019.sp.propisi.intranet/propisi.aspx?id=gru4

Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine br. 109/1993 (1993.), https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1993_12_109_2109.html

Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine br. 115/16., 106/18., 121/19., 32/20., 138/20., 151/22. (2016.), <https://www.zakon.hr/z/85/Zakon-o-porezu-na-dohodak>

Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine br. 115/2016 (2016.). https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_12_115_2525.html

Zakon o porezu na dohodak, Narodne novine br. 127/2000 (2000.), https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2000_12_127_2355.html

Zuber, M. (2018.), Poduzetnička plaća fizičkih osoba obveznika poreza na dobit, *Računovodstvo i financije*, 18(3), 66-71.

POPIS SLIKA I TABLICA

Slika 1. Tiskanica m-11p	14
slika 2. Tiskanica m-1p.....	15
Slika 3. Obrazac KPR	17
Slika 4. Obrazac PO-SD	18
Slika 5. Obrazac PDV.....	41
Slika 6. Obrazac ZP.....	42
Slika 7. Obrazac PDV-S.....	43
Slika 8. Stope poreza na dodanu vrijednost u državama članicama europske unije	45
Slika 9. Primjer evidencije isporuka korisnika oss sustava	46
Slika 10. Obrazac e-trgovina.....	47
Tablica 1. Pragovi primitaka za paušalno oporezivanje dohotka po godinama.....	11
Tablica 2. Broj registriranih paušalnih obrta i povećanje u odnosu na prethodnu godinu	11
Tablica 3. Broj registriranih obrta prema vrsti oporezivanja po godinama	12
Tablica 8. Stope doprinosa za obrtnike osigurane po osnovi samostalnih djelatnosti, a koji porez plaćaju prema paušalnom dohotku	20
Tablica 9. Iznosi obveznih doprinosa za paušalne obrtnike u razdoblju 2012. do 2022. Godine (iznosi u HRK).....	21
Tablica 10. Stope doprinosa za paušalne obrtnike osigurane po drugoj osnovi u razdoblju 2012. do 2022. Godine	21
Tablica 11. Godišnji doprinosi po razredima za obveznike koji paušalni obrt obavljaju kao drugu djelatnost za razdoblje 2012. Do 2022. Godine (iznosi u HRK)	22
Tablica 12. Izračun mjesečnih doprinosa prema propisanoj osnovici i višoj mjesečnoj osnovici po koeficijentu 1,0 u 2022. Godini (iznosi u HRK).....	23
Tablica 13. Pregled mjesečnih osnovica za doprinose paušalnih obrtnika i minimalne bruto plaće po godinama	24
Tablica 14. Obračun poduzetničke plaće u 2023. Godini (iznosi u EUR).....	26
Tablica 15. Pregled osnovica za doprinose obrtnika prema načinima oporezivanja (iznosi u HRK).....	27
Tablica 16. Iznosi doprinosa obrtnika po godinama i prema vrstama oporezivanja (iznosi u HRK).....	27

Tablica 17. Obračun paušalnog poreza i prireza na porez po razredima primitaka za 2022. Godinu za obveznika s prebivalištem u zagrebu (iznosi u HRK).....	28
Tablica 18. Pregled primitaka i izdataka za godinu poslovanja obrtnika koji je prešao prag primitaka za paušalno oporezivanje dohotka (iznosi u EUR).....	29
Tablica 19. Izračun obveze paušalnog poreza prema podacima iz tablice 14. (iznosi u EUR) .	30
Tablica 20. Izračun obveze poreza na dohodak temeljem poslovnih knjiga prema podacima iz tablice 14. (iznosi u EUR)	30
Tablica 21. Pretpostavljeni primici, prihodi, izdaci i rashodi za izračun poreza u 2023. godini (iznosi u EUR).....	33
Tablica 22. Pregled godišnjih primitaka, prihoda, izdataka i rashoda za izračun poreza prema načinima oporezivanja u 2023. godini (iznosi u EUR)	33
Tablica 23. Izračun paušalnog poreza na dohodak prema pretpostavljenim podacima (iznosi u EUR)	34
Tablica 24. Obračun paušalnog poreza na dohodak kad je obrt druga djelatnost (iznosi u EUR)	34
Tablica 25. Obračun poreza na dohodak za obveznika koji vodi poslovne knjige prema pretpostavljenim podacima (iznosi u EUR)	35
Tablica 26. Obračun poreza na dobit prema pretpostavljenim podacima (iznosi u EUR)	36
Tablica 27. Usporedba iznosa doprinosa i poreza te ostatka dohotka / dobiti koji ostaju obrtniku (iznosi u EUR)	37
Tablica 34. Izračun za potrebe oporezivanja obrtniku kojem je utvrđeno obilježje nesamostalnog rada za posao/usluge u vrijednosti 150.000,00 kn na godišnjoj razini ..	50
Tablica 35. Izračun poreza na dohodak za obveznika kojem je utvrđeno obilježje nesamostalnog rada	51

Tamara Čuček

Kućna : Nalješkovićeve ulica 13, 10000, Zagreb, Hrvatska

E-adresa: 0067369285@net.efzg.hr **Telefonski broj**: (+385) 994092308

Datum rođenja: 29/07/1987 **Državljanstvo**: hrvatsko

RADNO ISKUSTVO

[11/11/2011 – Trenutačno]

Računovođa/računovotkinja

INFO-K d.o.o.

Adresa: Cvijete Zuzorić 37, 10000, Zagreb, Hrvatska
• knjigovodstveni i računovodstveni poslovi

[01/07/2017 – Trenutačno]

Računovođa/računovotkinja

MALČIĆ POSLOVNE USLUGE j.d.o.o.

Adresa: Radauševa ulica 7, 10000, Zagreb, Hrvatska

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

[2022 – Trenutačno]

Sveučilište u Zagrebu Ekonomski fakultet - Zagreb <https://www.efzg.unizg.hr/>

Adresa: Trg J.F. Kennedyja 6, 10000, Zagreb, Hrvatska

[2006 – 2014]

sveučilišna prvostupnica (baccalaurea) ekonomije

Sveučilište u Zagrebu Ekonomski fakultet - Zagreb <https://www.efzg.unizg.hr/>

Adresa: Trg J.F. Kennedyja 6, 10000, Zagreb, Hrvatska

[2002 – 2006]

srednja stručna sprema

II. gimnazija <https://druga.hr/>

Adresa: Križanićeve ulica 4, 10000, Zagreb, Hrvatska

JEZIČNE VJEŠTINE

Materinski jezik/jezici: hrvatski

Drugi jezici:

engleski

SLUŠANJE C2 ČITANJE B2 PISANJE B2

GOVORNA PRODUKCIJA B2 GOVORNA INTERAKCIJA C1

Razine: A1 i A2: temeljni korisnik; B1 i B2: samostalni korisnik; C1 i C2: iskusni korisnik

DIGITALNE VJEŠTINE

Microsoft Power Point, Microsoft Excel, Microsoft Word, Rad na računalu, Internet, Windows